



BEZOEKADRES OUDEGRACHT 312 POSTADRES POSTBUS 8008 3503 RA UTRECHT
T 030 23 999 00 F 030 23 003 42 INFO@GROENLINKS.NL WWW.GROENLINKS.NL

1507201000699

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
Onderdeel DGBK/OBD/cluster democratie en Burgerschap
T.a.v. de heer R.L.J. de Neef
Postbus 20011
2500 EA DEN HAAG

Datum: 14 juli 2010

Betreft: verantwoording subsidie wspp 2009

Geachte heer De Neef,

Hierbij treft u de accountantsverklaring en het financiële verslag over 2009 van de Vereniging GroenLinks aan, met daarin opgenomen het Wetenschappelijk Bureau, de jongerenorganisatie DWARS en de subsidiabele onderdelen van GroenLinks. Het financiële verslag is net als in voorgaande jaren opgesteld volgens het kasstelsel.

Tevens treft u de activiteitenverslagen 2009 aan van de genoemde onderdelen van GroenLinks aan.

Van elk van de verslagen zijn twee exemplaren bijgevoegd.

Door omstandigheden is de verantwoording enigszins vertraagd, waarvoor ik u mijn excuus aanbied.

Ik verwacht dat GroenLinks zich hiermede voldoende heeft verantwoord over de besteding van de subsidie van uw departement op basis van de Wet subsidiëring politieke partijen en verblijf, hoogachtend,

ir. J.J. Hallo
Hoofd bedrijfsvoering GroenLinks

Bijlagen

Aan: het bestuur van Vereniging GroenLinks te Utrecht.

ACCOUNTANTSVERKLARING

Deze accountantsverklaring is afgegeven ten behoeve van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Opdracht

Wij hebben de, in het bijgaande door ons gewaarmerkte financieel verslag opgenomen, rekening van uitgaven tot een totaalbedrag van € 1.165.680 en van ontvangsten tot een totaalbedrag van € 15.883 en bijbehorende toelichting over het jaar 2009, alsmede het ledenaantal op peildatum 1 januari 2009 van de partij van in totaal 16.847 en van de jongerenorganisatie van in totaal 625 in verband met de vaststelling van de subsidie op grond van de "Wet subsidiëring politieke partijen" van Vereniging GroenLinks te Utrecht gecontroleerd.

Oranje Nassaulaan 1
1075 AH Amsterdam
Postbus 53028
1007 RA Amsterdam

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het financieel verslag is opgesteld onder verantwoordelijkheid van het bestuur van de vereniging. Tevens is het bestuur verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in het verslag verantwoorde uitgaven en ontvangsten. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

Telefoon 020 571 23 45
Telefax 020 664 21 87
E-mail info@dubois.nl
www.dubois.nl
KvK nummer 34374865

De verantwoordelijkheid van het bestuur omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in het financieel verslag van de uitgaven en ontvangsten, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat en voor de naleving van de relevante wet- en regelgeving, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schaltungen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over het financieel verslag op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht. Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat het financieel verslag geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Tevens omvat onze controle een beoordeling of het financieel verslag is opgesteld in overeenstemming met de in de met de "Wet subsidiëring politieke partijen" genoemde activiteiten samenhangende uitgaven en ontvangsten, alsmede de vaststelling van de relevante ledenaantallen en de in de Regeling subsidiëring politieke partijen neergelegde verplichtingen correct zijn nageleefd.

VENNOTEN
M. Karman
A.F.M. van Klaren
C. Offerman
MANAGER
J.J.H.C. Stengs
MEDEWERKERS-REGISTERACCOUNTANT
drs. P.A.J.M. Bonants
drs. R.W.J. Bruinooge
drs. A.P. Butelijn
drs. J.J.M. Huijbregts
drs. C. Visser
drs. J.P. Walter
SENIOR ORGANISATIEADVISEUR
drs. P.W.A. Kasteleyn, RC

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in het financieel verslag. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in het financieel verslag van de uitgaven en ontvangsten, alsmede het voor de naleving van de betreffende wet- en regelgeving relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de vereniging.

Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van schattingen die het bestuur van de vereniging heeft gemaakt, een evaluatie van het algehele beeld van het financieel verslag, alsmede een evaluatie van de aanvaardbaarheid van het gehanteerde referentiekader voor financiële rechtmatigheid.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Wij zijn van oordeel dat het financieel verslag een getrouw beeld geeft van de uitgaven en ontvangsten die samenhangen met de in artikel 5 van de "Wet subsidiëring politieke partijen" genoemde activiteiten, alsmede van de ledenaantallen die van belang zijn voor de subsidievaststelling.

Tevens zijn wij van oordeel dat de in de "Wet subsidiëring politieke partijen" en de "Regeling subsidiëring politieke partijen" neergelegde verplichtingen correct zijn nageleefd.

Amsterdam, 13 juli 2010

Dubois & Co. Registeraccountants

M. Karman

J.J.M. Huijbregts



13 juli 2010

1507201000792

Financieel verslag bij de aanvraag tot vaststelling van de subsidie op grond van de "Wet subsidiëring politieke partijen" over 2009

Het financieel verslag omvat volgens de normen die in het maatschappelijk verkeer als aanvaardbaar worden beschouwd en uitgaande van het kasstelsel, een rekening van de uitgaven en ontvangsten met de bijbehorende toelichting van belang zijnde voor de vaststelling van de subsidie.

De verstrekte subsidie bestaat uit drie delen:

- Algemene deel
- Politiek Wetenschappelijk deel
- Deel voor politieke jongerenorganisatie

Algemene deel

De afdeling Campagne van de Vereniging GroenLinks verricht activiteiten zoals genoemd in artikel 5 van de "Wet subsidiëring politieke partijen". De totale uitgaven van de afdeling Campagne zijn als volgt opgebouwd:

	uitgaven	
Personeelskosten	€	702.807
Projecten	€	169.998
Ledenblad	€	292.875
	€	<u>1.165.680</u>

De totale verantwoorde inkomsten van de Vereniging GroenLinks zijn als volgt opgebouwd:

	inkomsten	
Abonnementen ledenblad	€	2.058
Advertenties ledenblad	€	13.825
	€	<u>15.883</u>

Saldo verantwoorde uitgaven en inkomsten **€ 1.149.797**

Een nadere uitwerking van de verantwoorde uitgaven van de Vereniging GroenLinks is opgenomen in Bijlage 1: specificatie uitgaven Vereniging GroenLinks.

Op grond van de laatste wijziging van de "Wet subsidiëring politieke partijen" zijn de activiteiten uitgebreid, waarvoor de subsidie kan worden gebruikt.

Vereniging GroenLinks heeft er evenals in voorgaande jaren niet naar gestreefd de uitgaven voor de genoemde activiteiten volledig te verantwoorden. Zo zijn alleen de uitgaven die vallen onder politieke vormings- en scholingsactiviteiten en de informatievoorziening aan leden meegenomen.

Andere afdelingen zijn niet betrokken in dit overzicht. Voor wat betreft doorbelaste kosten zijn bijvoorbeeld de kosten van het overkoepelend management en secretariaat niet doorbelast.

Giften

Aan giften werd in 2009 een bedrag ontvangen van 205.654 euro. Er zijn geen giften van 4.537,80 euro of hoger ontvangen.

dubois & co

REGISTERACCOUNTANTS

Amsterdam, 13 JUL 2010

paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:



GROENLINKS
ZIN IN DE TOEKOMST

BEZOEKADRES OUDEGRACHT 312 POSTADRES POSTBUS 8008 3503 RA UTRECHT
T 030 23 999 00 F 030 23 003 42 INFO@GROENLINKS.NL WWW.GROENLINKS.NL

1507201000703

13 juli 2010

Politiek-wetenschappelijk deel

De Vereniging GroenLinks heeft voor de toepassing van de "Wet subsidiëring politieke partijen" de Stichting Wetenschappelijk Bureau GroenLinks als politiek wetenschappelijk instituut aangeduid.

De Vereniging GroenLinks onderhoudt een rekening-courantverhouding met de Stichting Wetenschappelijk Bureau. Mutaties in deze rekening-courantverhouding met een valutadatum in 2009 zijn in het kader van deze verantwoording beschouwd als mutaties volgens het kasstelsel.

De totale bijdrage van Vereniging GroenLinks bedraagt:

€ 563.428

Een nadere uitwerking van de uitgaven en ontvangsten van Stichting Wetenschappelijk Bureau GroenLinks is opgenomen in Bijlage 2: specificatie uitgaven en ontvangsten Stichting Wetenschappelijk Bureau GroenLinks.

Deel voor de politieke jongerenorganisatie

De Vereniging GroenLinks heeft voor de toepassing van de "Wet subsidiëring politieke partijen" de Vereniging Dwars als politieke jongerenorganisatie aangeduid.

De Vereniging GroenLinks onderhoudt een rekening-courantverhouding met de Vereniging Dwars GroenLinks. Mutaties in deze rekening-courantverhouding met een valutadatum in 2009 zijn in het kader van deze verantwoording beschouwd als mutaties volgens het kasstelsel.

De totale bijdrage van Vereniging GroenLinks bedraagt:

€ 66.728

Een nadere uitwerking van de uitgaven en ontvangsten van Vereniging Dwars is opgenomen in Bijlage 3: specificatie uitgaven en ontvangsten Vereniging Dwars.

dubois & co

REGISTERACCOUNTANTS

Amsterdam, 13 JUL 2010

paraaf voor waarmerkingsdoelenden:



13 juli 2010

Ledenaantal Vereniging GroenLinks

Als leden van de Vereniging GroenLinks mogen volgens de definitie van de "Wet subsidiëring politieke partijen" worden aangemerkt, leden met vergader- en stemrechten in de vereniging, die jaarlijks elk € 12 of meer aan contributie betalen.

Binnen de Vereniging GroenLinks is men lid als men zich heeft opgegeven als lid en een contributie betaalt. Hiertoe wordt een blanco acceptgiro aan de leden gezonden. Als men eenmaal lid is, blijft men lid tot het moment dat dit lidmaatschap opgezegd wordt of op het moment dat niet meer voldaan wordt aan het betalen van een bedrag aan contributie.

Aldan wordt door de Vereniging GroenLinks het lidmaatschap beëindigd. Veelal is dat na afloop van een jaar, waarin in het geheel geen bedrag aan contributie van het lid is ontvangen. In de statuten van de Vereniging GroenLinks is welliswaar een bepaling opgenomen dat de minimale contributie € 12 per jaar bedraagt, doch in de praktijk wordt dat meer gezien als een richtlijn in plaats van een harde voorwaarde.

Vergader- en stemrechten binnen de Vereniging GroenLink zijn er voor leden die minimaal 3 maanden lid zijn. In het verantwoorde ledenaantal van de Vereniging GroenLinks zijn alle leden per 1 januari 2009 opgenomen, die € 12 of meer contributie per jaar betalen, ook als men geen vergader- en stemrechten per 1 januari 2009 heeft, omdat men tussen 1 oktober 2008 en 31 december 2008 lid is geworden.

Bij de Vereniging GroenLinks is sprake van zogenaamde dubbelleden. Dit zijn leden van de Vereniging GroenLinks die tevens lid zijn van de Vereniging Dwars. Vereniging GroenLinks is met de Vereniging Dwars overeengekomen dat zij voor deze leden van de ontvangen contributie een bedrag van € 5 doorbetaalt aan de Vereniging Dwars. Per brief dd 20 september 2004 heeft het Ministerie van Buitenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aangegeven dat dit een een juiste werkwijze is, mits de leden er uitdrukkelijk mee hebben ingestemd dat zij ook lid zijn van de Vereniging Dwars. Voor de Vereniging GroenLinks worden deze leden niet meegerekend wanneer de hoogte van de aan de Vereniging GroenLinks betaalde contributie een bedrag beloopt tussen € 12 en € 17 per jaar.

Bovenstaande methode is conform voorgaand jaar.

Ledenaantal Vereniging GroenLinks

Rekening houdend met het voorgaande bedraagt het aantal leden van de Vereniging GroenLinks per 1 januari 2009, dat jaarlijks minimaal € 12 contributie aan de Vereniging GroenLinks betaalt:

16.847

dubois & co

REGISTERACCOUNTANTS

Amsterdam,

13 JUL 2010

paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:



GROENLINKS
ZIN IN DE TOEKOMST

BEZOEKADRES OUDEGRACHT 312 POSTADRES POSTBUS 8008 3503 RA UTRECHT
T 030 23 999 00 F 030 23 003 42 INFO@GROENLINKS.NL WWW.GROENLINKS.NL

1507201000705

Ledenaantal Vereniging Dwars

13 juli 2010

Als leden van de Vereniging Dwars mogen volgens de definitie van de "Wet subsidiëring politieke partijen" worden aangemerkt, leden die niet jonger dan 14 jaar oud zijn en niet ouder dan 27 jaar en die jaarlijks € 5 of meer aan contributie betalen.

Bij de Vereniging GroenLinks is sprake van zogenaamde dubbelleden. Dit zijn leden van de Vereniging GroenLinks die tevens lid zijn van de Vereniging Dwars. Vereniging GroenLinks is met de Vereniging Dwars overeengekomen dat zij voor deze leden van de ontvangen contributie een bedrag van € 5 doorbetaalt aan de Vereniging Dwars. Per brief dd 20 september 2004 heeft het Ministerie van Buitenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aangegeven dat dit een juiste werkwijze is, mits de leden er uitdrukkelijk mee hebben ingestemd dat zij ook lid zijn van de Vereniging Dwars.

De Vereniging GroenLinks heeft leden die jaarlijks meer dan € 5 doch minder dan € 12 contributie betalen. Deze leden zijn uiteraard niet meegenomen in de opgave van het aantal leden van de Vereniging GroenLinks aan het Rijk. Wanneer echter dergelijke leden expliciet hebben aangegeven ook lid te willen zijn van de Vereniging Dwars (dubbelleden), heeft de Vereniging GroenLinks voor deze leden € 5 doorbetaald aan de Vereniging Dwars. Ook deze leden zijn uiteraard begrepen in de onderstaande opgave van het aantal leden van de Vereniging Dwars.

Bovenstaande methode is identiek aan die van 2008.

Ledenaantal Vereniging Dwars

Rekening houdend met het voorgaande bedraagt het aantal leden van de Vereniging Dwars per 1 januari 2009, dat jaarlijks minimaal € 5 contributie aan de Vereniging Dwars betaalt:

625

Bovengenoemde leden voldoen volledig aan alle subsidievoorwaarden, alle te controleren gegevens zijn toetsbaar.

dubois & co

REGISTERACCOUNTANTS

Amsterdam, 13 JUL 2010

paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:



13 juli 2010

Bijlage 1: specificatie uitgaven Vereniging GroenLinks

Uitgaven

Personeelskosten

Lonen en salarissen (incl sociale lasten)	€	420.219
Reis- en verblijfkosten	€	-
Diverse personeelskosten	€	-
Diensten partijbureau	€	282.588
	€	<u>702.807</u>

De personeelskosten bestaan uit de gedane betalingen aan salarissen en vergoedingen.

De uitgaven voor "Diensten partijbureau" bestaan uit een toerekening van uitgaven van de afdelingen Administratie en Organisatie (waaronder bijvoorbeeld receptie, facilitair bedrijf en ledenadministratie) en Financiële Zaken en Personeelszaken.

De doorbelasting vindt plaats op basis van het aantal fte-ers.

Er wordt niet gestreefd om alle kosten te verantwoorden wat conform artikel 5 van de "Wet subsidiëring politieke partijen" subsidiabele activiteiten zijn.

Zo zijn bijvoorbeeld de uitgaven voor het management en secretariaat thans niet doorbelast en derhalve niet verantwoord.

Projecten

Trainingen	€	25.793
GL Webkrant	€	5.797
Radio en TV	€	9.396
Akties	€	-
Website	€	29.076
Projecten	€	99.936
	€	<u>169.998</u>

Ledenblad

Lonen en salarissen	€	57.768
Overige personeelskosten	€	-
Verzendkosten	€	86.147
Drukkosten	€	68.772
Advertentiekosten	€	4.071
Overige diensten derden	€	1.545
Redactie	€	14.011
Illustraties	€	17.388
Diensten bureau	€	43.173
	€	<u>292.875</u>

TOTAAL UITGAVEN AFDELINGEN
CAMPAGNES EN LEDENBLAD
VERENIGING GROENLINKS

€ 1.165.680

dubois & co

REGISTER ACCOUNTANTS

Amsterdam, 13 JUL 2010

paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:



13 juli 2010

Bijlage 2: specificatie uitgaven en inkomsten Stichting Wetenschappelijk Bureau GroenLinks

Uitgaven

Personeelskosten

Lonen en salarissen (incl. sociale lasten)	€	295.586
Reis- en verblijfkosten	€	-
Diverse personeelskosten	€	3.110
	€	<u>298.696</u>

De personeelskosten bestaan uit de gedane betalingen aan salarissen en vergoedingen.

De uitgaven voor "Diensten partijbureau" bestaan uit een toerekening van uitgaven van de afdelingen Administratie en Organisatie (waaronder bijvoorbeeld receptie, facilitair bedrijf en ledenadministratie) en Financiële Zaken en Personeelszaken.

De doorbelasting vindt plaats op basis van het aantal fte-ers.

Er wordt niet gestreefd om alle kosten te verantwoorden wat conform artikel 5 van de "Wet subsidiëring politieke partijen" subsidiabele activiteiten zijn.

Zo zijn bijvoorbeeld de uitgaven voor het management en secretariaat thans niet doorbelast en derhalve niet verantwoord.

Bureaunkosten

Bureaunkosten facilitair + administratief	€	178.580
Overige kantoorkosten	€	4.583
	€	<u>183.163</u>

De Helling

Drukkosten	€	29.892
Verzendkosten	€	4.522
Illustraties	€	9.027
Redactie	€	3.819
Inningskosten	€	1.585
	€	<u>48.845</u>

Voor de verzendkosten is het werkelijk verbruik doorbelast.

Projecten

Diverse	€	16.398
	€	<u>16.398</u>

TOTAAL UITGAVEN STICHTING
WETENSCHAPPELIJK BUREAU
GROENLINKS

€ 547.102

Inkomsten

Bijdrage GroenLinks	€	563.428
Bijdrage projecten	€	-
Verkopen/diversen	€	215
Abonnementen De Helling	€	40.794

TOTAAL INKOMSTEN STICHTING
WETENSCHAPPELIJK BUREAU
GROENLINKS

€ 604.437

dubois & co

REGISTERACCOUNTANTS

Amsterdam, 13 JUL 2010

paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:



13 juli 2010

Bijlage 3: specificatie uitgaven en inkomsten Vereniging Dwars

Uitgaven

Personeelskosten

Lonen en salarissen	€	9.057
Vergoeding / declaraties vrijwilligers	€	154
	€	<u>9.211</u>

De personeelskosten bestaan uit de gedane betalingen aan salarissen en vergoedingen.

Bureaunkosten

Huisvesting	€	19.653
Heffingen/belastingen	€	1.284
Gas water licht	€	4.319
Onderhoud	€	6.397
Verzekeringen	€	524
Onderhoud en Afschrijvingen	€	256
Website en Email	€	739
Internetkosten	€	635
Telefoonkosten	€	1.279
Porto	€	2.632
Leasekosten kopieerapparaat	€	2.336
Abonnementskosten/bijdragen	€	26
Kopieerkosten	€	283
Kosten giro	€	269
	€	<u>40.632</u>

Bestuurskosten

Bestuurskosten	€	28.473
	€	<u>28.473</u>

Bladen

Dwars! / Overdwars	€	11.888
	€	<u>11.888</u>

Afdelingen

Afdelingen	€	-
	€	<u>-</u>

Werkgroepen / activiteiten

Kosten Congres	€	-
Scholing	€	-
	€	<u>-</u>

Publiciteit

Inkoop materiaal	€	-
Stands	€	-
Huur diversen	€	-
Internet	€	-
	€	<u>-</u>

TOTAAL UITGAVEN VERENIGING DWARS

€ 90.204

Inkomsten

Bijdrage GroenLinks	€	66.728
Contributies	€	6.818
Verkopen en giften	€	3.504
Huisvesting	€	8.920
Rente	€	117
Diversen	€	1.940
	€	<u>88.027</u>

TOTAAL INKOMSTEN VERENIGING DWARS

€ 88.027

dubois & co

REGISTERACCOUNTANTS

Amsterdam, 13 JUL 2010

paraaf voor waarmerkingsdoeleinden:

Activiteitenverslag 2009
Subsidiabele onderdelen GroenLinks

Activiteitenjaarsverslag Campagnes en PCT

De eerste helft van het jaar 2009 stond, naast reguliere taken, grotendeels in het teken van de campagne voor de Europese Verkiezingen op 4 juni. Voor het eerst is een lijsttrekkersreferendum gehouden waarbij de leden konden kiezen uit vijf kandidaten. De bijbehorende (interne) campagne, inclusief regionale bijeenkomsten, vormde een opwarmer voor de eigenlijke verkiezingscampagne. Het verkiezingscongres was de aftrap voor de echte externe campagne. Vanuit de afdeling Campagnes is ondersteuning geboden aan de kandidaten- en programmacommissie en is nauw samengewerkt met de medewerkers van de Europese delegatie in Brussel en de Tweede-Kamerfractie bij de invulling van de campagne en de ondersteuning van lokale afdelingen. Naast het verzorgen van algemeen campagnemateriaal vormden een landelijk-lokale verkiezingskrant en een campagne-picknick-tour het hart van de campagne. Via de krant zijn meer dan een miljoen kiezers bereikt en de tour deed zo'n twintig gemeenten aan op weg naar de verkiezingsdag. De verkiezingskrant werd gemaakt via een deels geautomatiseerd proces, waarmee de basis werd gelegd voor een efficiënt systeem waarmee toch maatwerk geboden kon worden aan lokale afdelingen. Het proces is later in 2009 verfijnd ter voorbereiding op de gemeenteraadsverkiezingen begin 2010. Bij de Europese Verkiezingen behaalde GroenLinks een zetel meer dan in de voorafgaande periode: de delegatie in Brussel ging van twee naar drie zetels.

De tweede helft van 2009 is veel aandacht besteed aan de voorbereiding (en uitrol) van de campagne voor de Gemeenteraadsverkiezingen. Uitgangspunt daarbij was dat lokale afdelingen zoveel mogelijk hun eigen campagne konden voeren, binnen een landelijk afgesproken raamwerk van campagnemateriaal, handleidingen en gerichte trainingen voor lijsttrekkers, kandidaten en campagneleiders. Hierbij werd nauw samengewerkt met de afdeling Bestuursondersteuning voor de interne verenigingsrechtelijke procedures en de afdeling Politiek Personeelsbeleid voor wat betreft scouting, training en begeleiding. In samenwerking met het Wetenschappelijk Bureau is een rompprogramma ontwikkeld op basis waarvan afdelingen hun eigen lokale verkiezingsprogramma konden schrijven.

Naast de verkiezingscampagnes is een belangrijk deel van de capaciteit van de afdeling Campagnes besteed aan het voortzetten of ontwikkelen van themacampagnes en landelijk-lokale acties. Dit gebeurde met name rond klimaat, ook ter ondersteuning van de Europese campagne en rond groene ruimte. Onder de noemer 'Dit land kan zoveel groener' organiseerden ruim zestig lokale afdelingen een of meer activiteiten in het kader van deze campagne. De onderlinge kennisuitwisseling tussen actieve GroenLinksers is ook in 2009 ondersteund door communicatie via het GroenLinks-intranet GLweb. Rond de beide verkiezingscampagnes zijn twee GLweb-kranten uitgebracht om extra aandacht te genereren en actieve leden en afdelingen te activeren. Veel tijd en energie is gestoken in het gebruik van sociale media voor contact met een groter publiek en voor de versterking van de banden met sympathisanten. Door het webteam is een serie trainingen gegeven over de lokale inzet van de gezamenlijke internetsite en de toepassing ervan bij het informeren en mobiliseren van kiezers. Tot slot is vanuit de afdeling Campagnes een belangrijke bijdrage geleverd aan werving en behoud van leden bij de opstelling van een plan van aanpak voor de periode 2010-2011. Via kleinschalige experimenten en onderzoek door masterstudenten van de Radboud-Universiteit is een stevige basis gelegd voor het professionalisering van werving en behoud van leden in de komende jaren.

Activiteitenverslag 2009

Wetenschappelijk Bureau GroenLinks

Kerngegevens

Het Wetenschappelijk Bureau GroenLinks is gevestigd op het adres Oudegracht 312 te Utrecht.
 Postadres: Postbus 8008, 3503 RA Utrecht.
 Telefoon: 030 - 23 999 00 Fax: 030 - 23 003 42
 E-mail: partijbureau@groenlinks.nl
 Website: <http://wetenschappelijkbureau.groenlinks.nl/>

Formatie

Directeur/bestuurder

Bart Snels, 32 uur tot 15 oktober 2009; per 1 januari 2010 opgevolgd door Dick Pels (Gerrit Pas was tijdelijk waarnemend directeur).

Stafmedewerkers

- Anna van Dijk: in dienst per 15 oktober 2009, 32 uur
- Katinka Eikelenboom, stafmedewerker, 32 uur
- Erica Meijers, hoofdredacteur *De Helling*, 32 uur
- Gerrit Pas, stafmedewerker/chef de bureau, 30 uur
- Aysel Sabahoğlu, stafmedewerker, 32 uur tot 1 januari 2010
- Noortje Thijssen, stafmedewerker, 16 uur
- Anne de Boer (32 uur): voor hem is het WB de werkgever, maar zijn taak is voor GroenLinks uitvoering te geven aan het Matra-project, dat door het ministerie van Buitenlandse Zaken wordt gesubsidieerd.
- Annie van der Pas (32 uur): zij is vanuit GroenLinks de medewerker bij het Nederlands Instituut voor Meerpartijen Democratie (NIMD). Het WB is voor haar niet de formele werkgever, maar zij neemt wel deel aan het WB-stafoverleg en wordt begeleid door de directeur van het WB.

Stagiaires

- Nikki Brörman (student filosofie, Universiteit Utrecht): tot 1 februari 2009
- Jenny Falke (student bestuurs- en organisatiewetenschap, Universiteit Utrecht): 16 maart t/m 31 juli 2009
- Martin Buunk (student geschiedenis Radbouduniversiteit, Nijmegen): 6 april t/m 2 juli 2009
- Robin van Eechoud (student bestuurskunde, Erasmus Universiteit Rotterdam): 20 april t/m 31 augustus 2009
- Josse de Voogd (Leergang Jong en Actief, GroenLinks Academie): 18 mei t/m 2 juni 2009
- Job van den Berg (student sociologie Universiteit Utrecht): 14 september t/m 31 december 2009
- Siebrich Visser (student culturele antropologie Universiteit Utrecht): 14 september t/m 31 december 2009

Eva Jansen: vrijwilligerscontract 1 april t/m 30 juni 2009

Eva Olde Riekerink: vrijwilligerscontract 14 september t/m 31 december 2009

Raad van Advies

- Marco Wilke (voorzitter), directeur beleidsontwikkeling gemeente Tilburg en SER-kroonlid
- Chrisje Brants, hoogleraar straf- en procesrecht aan het Willem Pompe Instituut (Universiteit Utrecht)
- Lot van Hooijdonk, Internationaal secretaris van het partijbestuur GroenLinks
- Henrike Karreman, programmamanager directoraat generaal, Preventie Jeugd en Sancties (ministerie van Justitie)
- Tof Thissen, directeur Divosa en voorzitter Eerste-Kamerfractie Groenlinks

Redactie Jaarverslag 2009: Gerrit Pas (juni 2010)

Inleiding

De Stichting Wetenschappelijk Bureau GroenLinks (WB) is een onafhankelijk instituut dat zich tot doel stelt om binnen en buiten GroenLinks de meningsvorming en het debat over het gedachtengoed te stimuleren. Het WB heeft niet alleen een functie binnen GroenLinks, maar dient ook extern een profiel te ontwikkelen. Dan gaat het zowel om het delen en uitdragen van kennis en visies in maatschappelijke debatten, als om de makelaarsrol die het WB vervult tussen wetenschap en politiek. Dit jaarverslag beschrijft de activiteiten waarmee in 2009 getracht is die doelstellingen te realiseren.

In 2009 heeft het WB afscheid genomen van haar directeur/bestuurder Bart Snels, die als hoofd persvoorlichter in dienst is getreden bij de Tweede-Kamerfractie van GroenLinks. Sinds zijn aantreden in de zomer van 2004 heeft hij ervoor geijverd het WB naar buiten en in het publieke debat een sterkere plek te geven; in zijn visie moest het WB 'politiek dwingender en minder vrijblijvend' worden. Hij was de motor achter een aantal publicaties waarmee het WB de aandacht wist te trekken, zoals *Vrijheid als ideaal* (2005), *De tijd vooruit* (2007), *De Falende Staat van Ontwikkelingssamenwerking* (2008) en in 2009 *Banen of barbecues?* dat kritische kanttekeningen plaatst bij het wijkbeleid. Ook Aysel Sabahoğlu is eind 2009 uit dienst getreden en per 15 oktober opgevolgd door Anna van Dijk. Aysel heeft zich sedert 2005 beziggehouden met de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en vooral met internationale thema's (Midden-Oosten, ontwikkelingshulp, vrede en veiligheid). In het verslagjaar heeft zij de bundel *Ons belang in Europa* samengesteld.

Ten slotte: de Raad van Advies. Dit adviserende orgaan kwam in het verslagjaar tweemaal bijeen (15 juni en 19 oktober) en besprak het werkplan en de plannen voor de digitalisering van het tijdschrift *De Helling*. Ook was de Raad van Advies betrokken bij de sollicitatieprocedure voor de nieuwe directeur van het WB.

Zoals blijkt uit dit verslag is het WB in 2009 over een breed front actief geweest ten behoeve van GroenLinks en het publieke debat. Ik spreek graag de wens uit dat het WB de komende jaren haar politiek-inhoudelijke missie nog krachtiger en overtuigender zal vervullen.

Dick Pels,
directeur Wetenschappelijk Bureau GroenLinks, vanaf 1 januari 2010

I. ALGEMEEN JAARVERSLAG 2009

1.1 Internationale projecten

Nederlandsbelang in Europa

Medewerker: Aysel Sabahoğlu

In het kader van de Europese verkiezingen heeft het WB de bundel *Ons belang in Europa* gepubliceerd. Te verwachten was dat Nederlandse politici, om 'eurosceptische' kiezers te verleiden, in de verkiezingsstrijd zouden roepen dat zij 'in Europa' zullen opkomen voor het 'Nederlands belang'. Maar wat is dat Nederlandse belang en is dat voor alle politieke partijen hetzelfde? Deze vragen stonden centraal in de bundel, die bijdragen bevat van Wouter van den Berg, Kathalijne Buitenweg, Ben Crum (VU Amsterdam), Joost Lagendijk, Ferry Nagel (VU Amsterdam), Paul Pennings (VU Amsterdam), Jan Rood (Clingendael), Aysel Sabahoğlu, Judith Sargentini (lijsttrekker GroenLinks), Rinus van Schendelen (Erasmus Universiteit Rotterdam), Stephan Slingerland (Clingendael), Bart Snels (directeur WB GroenLinks), Rens van Tilburg (Adviesraad voor Wetenschaps- en Technologiebeleid), Ben van der Velden (auteur *De Europese Onmacht*), Marco Wilke (kroonlid SER) en Diana de Wolff (voormalig senator GroenLinks).

Redactie: Aysel Sabahoğlu.

Oplage bundel: 750 exemplaren.

De bundel is op 8 mei 2009 gepresenteerd tijdens het symposium 'Het Nederlands belang bestaat niet', ter gelegenheid van het afscheid van de GroenLinks-Europarlementariërs Kathalijne Buitenweg en Joost Lagendijk. Op die bijeenkomst traden als spreker op: Geert Mak (journalist-historicus), Daniel Cohn-Bendit (fractievoorzitter Groene Fractie in het EP), Richard Corbett (lid EP voor de Labour Party) en Judith Sargentini (Lijsttrekker GroenLinks).
Gespreksleiding: Funda Mijde en Lara Rense.

Locatie: Felix Meritis, Amsterdam.

Aantal bezoekers symposium: 150.

Ontwikkelingssamenwerking

Medewerker: Anna van Dijk

Het project Ontwikkelingssamenwerking, dat in 2008 onder andere leidde tot de publicatie *De Falende Staat van Ontwikkelingssamenwerking. Over de noodzaak van debat en het stellen van moeilijke vragen*, is eind 2009 weer opgepakt door de nieuwe WB-medewerker Anna van Dijk. Dit, om te kunnen reageren op het begin 2010 te verschijnen WRR-rapport over ontwikkelingssamenwerking *Minder pretentie, meer ambitie*.

Nederlands Instituut voor Meerpartijen Democratie (NIMD)

Medewerker: Annie v.d. Pas (paco)

Het eerder vastgestelde meerjarenprogramma had in 2009 voor de GroenLinks politieke activiteiten coördinator (paco) bij het NIMD de volgende prioriteiten: Indonesië (verkiezingen en uitbreiding aantal 'democratische scholen'); Macedonië (ontwerpen langetermijnprogramma, samenstellen lokaal instituut, en langetermijnfinanciering van het programma); Midden Oosten en Noord-Afrika (lopend onderzoeksproject moet tot aanbevelingen leiden).

In 2009 heeft het lopende programma in Indonesië voortgang gemaakt, zoals verwacht. Het programma is positief geëvalueerd en het verder uitwerken van de aanbevelingen uit de evaluatie had de hoogste prioriteit.

De voorbereidingen voor een programma in Macedonië zijn stopgezet vanwege het gebrek aan mogelijkheden voor voldoende externe financiering. In plaats daarvan is het programma in Georgië, dat na de oorlog met Rusland in 2008 tot stilstand was gekomen, nieuw leven ingeblazen en heeft Annie v.d. Pas dat programmaland mede onder haar hoede gekregen. Het opzetten van een lokaal kantoor en het ontwerpen van een nieuw programma in samenwerking met de Georgische politieke partijen stonden centraal in 2009.

Het onderzoekstraject over de mogelijkheden voor democratisering in het Midden Oosten en Noord-Afrika is tot een einde gekomen en heeft begin 2010 geleid tot een publicatie en concrete aanbevelingen: *Beyond Orthodox Approaches. Assessing the possibilities for democracy support in the Middle East and North Africa*. Hiervoor is het NIMD een samenwerkingsverband met Hivos aangegaan en is in 2009 een uitgebreide tweedaagse *expert meeting* georganiseerd.

Matra/Oost-Europa

Medewerker: Anne de Boer

Met een driejarig werkplan (2008-2010) op basis van subsidie van het Matra (Maatschappelijke Transformatie)-programma van het ministerie van Buitenlandse Zaken wordt ingezet op het ondersteunen van *counterpartners* van GroenLinks in Oost-Europa en mogelijke toetredingslanden van de EU.

In 2009 zijn inhoudelijke bijeenkomsten georganiseerd voor en trainingen gegeven aan het kader en de leden van de groene partijen in Kroatië en Turkije. Daarnaast zijn multilaterale conferenties gehouden voor groenen in de Balkan en rond de Zwarte Zee. Door middel van *fact finding* en training zijn de eerste contacten opgebouwd met *counterpartners* in Albanië en Macedonië.

1.2 Lokale projecten

Lokaal verkiezingsprogramma: Rompprogramma

Medewerker: Katinka Eikelenboom en Gerrit Pas

Het WB (Gerrit Pas) heeft voor de afdelingen van GroenLinks een basistekst voor de lokale verkiezingsprogramma's geschreven: het zogenoemde Rompprogramma. Als input hiervoor dienden de resultaten van diverse bijeenkomsten die het WB de afgelopen jaren heeft georganiseerd, alsmede door de Kamerfractie, werkgroepen van GroenLinks en externe organisaties aangeleverde suggesties. Ook sloot de tekst aan bij het nieuwe programma van uitgangspunten, dat eind 2008 door het congres van GroenLinks is vastgesteld.

In februari 2009 is het Rompprogramma voor de afdelingen digitaal beschikbaar gekomen op GLweb (de website voor het kader van GroenLinks). In een speciale rubriek zijn daarna alle interne en externe programmatische adviezen gepubliceerd.

Inhoudelijke ondersteuning

Als vervolg op het Rompprogramma heeft het WB voor het Team Campagnes voor de profilering van GroenLinks op lokaal niveau een aantal voorstellen uitgewerkt:

- Het initiatiefvoorstel 'Natuurspeelplaatsen' (Katinka Eikelenboom en Gerrit Pas, april 2009). Het voorstel is gepubliceerd op GLweb voor activiteiten in 'de Groene Week';

- verschillende GroenLinks-raadsfracties hebben hier gebruik van gemaakt.
- De inventarisatie 'Lokale klimaatinitiatieven' (notitie Gerrit Pas, juni 2009): diverse voorstellen op het gebied van energiebesparing en duurzame energie. Input voor de campagne 'Maak werk van zon en wind'.
 - 'Green New Deal lokaal: Groen werkt - Lokale crisismaatregelen die rood en groen met elkaar verbinden' (notitie Gerrit Pas, juli 2009) Een overzicht van maatregelen die op lokaal en regionaal niveau kunnen worden genomen om de gevolgen van economische crisis tegen te gaan en werkgelegenheid en duurzaamheid te stimuleren.

Kanaleneiland

Medewerkers: Katinka Eikelenboom, Gerrit Pas en Anna van Dijk

Het krachtwijkenbeleid gold als een van de kroonjuwelen van het kabinet Balkenende IV. De Utrechtse wijk Kanaleneiland werd een van de veertig zogenoemde Vogelaarwijken. Aan plannen voor de wijk is geen gebrek, maar worden de juiste problemen aangepakt? En: wat zijn eigenlijk de grootste problemen? Dat waren de centrale vragen in het project Kanaleneiland dat het WB in 2008 startte. In dat jaar werd gesproken met de bewonersorganisaties en woningcorporaties in Kanaleneiland en literatuur- en bronnenonderzoek gedaan. Dit resulteerde begin 2009 in de publicatie *Banen of barbecues? Kanaleneiland als case-study van het wijkbeleid*. Hierin wordt gepleit voor een herziening van het beleid: meer aandacht voor onderwijs en werk in plaats van het bevorderen van de sociale cohesie.

Oplage: 400 exemplaren.

Op maandag 30 maart presenteerde het WB de publicatie *Banen of barbecues?* tijdens een bijeenkomst in restaurant Van Dijk in Kanaleneiland. De Utrechtse wethouder Harrie Bosch (PvdA) nam de publicatie in ontvangst. Tweede-Kamerlid Ineke van Gent (GroenLinks) en wetenschapper Gideon Bolt (auteur van *De Mantra van de Mix*) reageerden op de conclusies. Aantal bezoekers: 50.

Op 12 juni is de publicatie besproken tijdens een workshop over 'wijkbeleid' tijdens een wethoudersbijeenkomst ter voorbereiding van de gemeenteraadsverkiezingen van 2010. Inleiding: Katinka Eikelenboom.
Coreferent: Ruud Grondel (wethouder Diemen).
Voorzitter: Henk Nijhof.
Locatie: gebouw Tweede-Kamer, Den Haag
Aantal deelnemers: 19.

De publicatie kreeg veel media-aandacht (o.a. in *De Telegraaf*, 31 maart; *Metro*, 1 april; *Trouw*, 2 april; en *de Volkskrant*, 11 mei 2009). Korte interviews met Katinka Eikelenboom verschenen in *MUG Magazine* (mei 2009), *Vitale Stad* (#5, 2009, jrg. 12), *NVM Magazine* (7 mei 2009). Ook zijn er naar aanleiding van het onderzoek door WB-medewerkers verschillende artikelen gepubliceerd (Zie paragraaf 1.5).

Kanaleneiland - deel 2

Medio 2009 is gestart met 'Kanaleneiland deel 2', een vervolgonderzoek dat zich vooral richtte op het onderwijs- en werkgelegenheidsbeleid. Door langdurige ziekte van Gerrit Pas, het vertrek van directeur Bart Snels en de inzet van Katinka Eikelenboom voor de Verkiezingsprogrammacommissie stagneerde het project na de zomer.

Anna van Dijk heeft vanaf half oktober het project weer opgepakt, het literatuuronderzoek voortgezet en diverse instellingen in Kanaleneiland geïnterviewd. Tijdens de bijeenkomst 'Zin in 3 maart' op 16 januari, die GroenLinks ter voorbereiding van de gemeenteraadsverkiezingen organiseerde, is door het WB een workshop over 'wijkgericht werken' gehouden, met een presentatie door Anna van Dijk. Aantal deelnemers: 35.

Begin 2010 zijn de resultaten van het literatuuronderzoek op de WB-site geplaatst: 'Wijkgericht werken: geen oplossing voor alle problemen'. Het project wordt in 2010 niet voortgezet, wel zullen de inzichten worden benut in het project 'Vrijzinnig paternalisme'.

GroenLinks regeert

Medewerkers: Katinka Eikelenboom en Gerrit Pas

Eind november 2009 publiceerde het WB het rapport *GroenLinks regeert*, dat een beeld schetst van de bestuurservaringen van GroenLinks op lokaal niveau en de coalitievoorkeuren voor de komende collegeperiode. Opvallend is de grote bereidheid tot besturen. De publicatie is gebaseerd op een enquête onder de wethouders en raadsleden van GroenLinks en een door stagiair Josse de Voogd gemaakte analyse van de deelname aan het lokale bestuur.

Katinka Eikelenboom presenteerde de uitkomsten van dit onderzoek op het congres van GroenLinks op 28 november 2009. De publicatie ondersteunde de belangrijkste boodschap van Femke Halsema op het congres: GroenLinks is klaar voor regeringsdeelname. Deze boodschap is door verschillende media (NOS-journaal, landelijke dagbladen) opgepikt. Oplage: 700 exemplaren.

1.3 Nationale projecten

Politieke en filosofische perspectieven op klimaatverandering

Medewerker: Bart Snels

De gangbare politieke filosofie is gericht op het nadenken over de rechten van individuen, maar heeft weinig aandacht voor de wijze waarop individuele rechten (moeten) samenhangen met grote milieuproblemen voor onze samenleving. In dit project werd gezocht naar politiek-filosofische invalshoeken om de relatie tussen het individu en het klimaatprobleem te benaderen.

Het project resulteerde in de conferentie *Ethics and Politics of Climate Change*, die op 23 en 24 januari 2009 plaatsvond en door het WB (Bart Snels en stagiair Nikki Brörman) samen met het Ethiek Instituut van de Universiteit Utrecht en de Heinrich Böll Stiftung in 2008 was voorbereid. De problemen van de huidige klimaatcrisis werden op een wetenschappelijk en theoretisch niveau bediscussieerd, waarbij de vragen werden benaderd vanuit het perspectief van filosofie, economie, politiek en rechten. Voor studenten was er de mogelijkheid om een paper te presenteren.

Op de conferentie waren veertien hoofdsprekers uit Nederland, Duitsland, België en Zwitserland: Detlef van Vuuren (Planbureau voor de Leefomgeving), Konrad Ott (Universiteit van Greifswald), Dominic Roser (Universiteit van Zürich), Axel Gosseries (Universiteit Leuven), Frank Biermann (VU), Thomas Potthast (Universiteit Tübingen), Jeroen van der Sluijs (Universiteit Utrecht), Marc Davidson (UvA), Michiel Korthals (Universiteit van Wageningen), Frans Brom (Rathenau Instituut), Marcel Wissenburg (Universiteit van

Wageningen), Martin Füssel (Universiteit van Potsdam), Han Somsen (Universiteit Tilburg), Marcus Düwell (Universiteit Utrecht) en Kees Vendrik (Tweede Kamerlid GroenLinks). Ook presenteerden elf studenten hun paper.

Locatie: Instituto Cervantes, Utrecht.

Aantal bezoekers: circa 100 (vooral uit Nederland, enkele uit Duitsland).

De resultaten zijn geplaatst op een speciale website: ethicsandpoliticsofclimatechange.nl

De jaren zestig in de politieke strijd van nu

Medewerker: Noortje Thijssen

Dit project betreft een langlopend onderzoek naar het ideologische begrip van de eindeloze jaren zestig. 'De jaren zestig' zijn een ideologisch beladen begrip geworden. Politici en commentatoren gebruiken deze periode regelmatig in het politieke en publieke debat. Ze zetten de periode in om zichzelf te positioneren of juist de tegenstander in een hoek te zetten. Het doel van het project is dit in kaart te brengen. Het onderzoek zal resulteren in een proefschrift. Promotor is Jan Willem Duyvendak (Hoogleraar Sociologie Universiteit van Amsterdam) en Christian Bröer is co-promotor (Universitair Docent, Universiteit van Amsterdam).

Het jaar 2009 stond in het teken van de dataverzameling. Omdat dit een zeer arbeidsintensieve klus is, heeft Noortje Thijssen hierbij ondersteuning gehad van verschillende stagiairs: Jenny Falke, Robin van Eechoud, Job van den Berg en Siebrich Visser. Ook zijn Eva Olde Riekerink en Eva Jansen als tijdelijk onderzoeksassistent aangetrokken.

Om de enorme hoeveelheid materiaal met speciale software te kunnen analyseren, heeft Noortje Thijssen een cursus en college gevolgd. Ook heeft zij gebouwd aan een netwerk van andere onderzoekers. In 2009 heeft zij deelgenomen aan een PHD-club van de UvA, waar zij haar onderzoek heeft gepresenteerd. Daarnaast neemt zij deel aan een intervisiegroep met promovendi aan de Fontys Hogeschool.

Programmacommissie Tweede Kamerverkiezingen

WB-medewerkers: Bart Snels en Katinka Eikelenboom

Het WB verzorgde het secretariaat van de programmacommissie die het verkiezingsprogramma schreef voor de Tweede Kamerverkiezingen (toen nog voorzien in 2011). De commissie is op 7 september 2009 van start gegaan onder leiding van Kathalijne Buitenweg. De ondersteuning door het WB bestond uit het meedenken met de voorzitter over de opzet en werkwijze van de commissie, het plannen en organiseren van vergaderingen, het maken van notulen en verslagen, het aandragen en uitnodigen van experts die meedenken over bepaalde thema's, het opzetten en bijhouden van een website, het informeren en betrekken van andere gremia van GroenLinks bij het werk van de commissie, zoals de partijraad en werkgroepen, alsmede het daadwerkelijk schrijven van het programma.

Door de val van het kabinet en de vervroegde verkiezingen op 9 juni 2010 is de planning aangepast met het oog op de vaststelling van het programma door het GroenLinks-congres op 18 april 2010.

Globalisering en het debat over identiteit

Medewerker: Bart Snels

GroenLinks is een kosmopolitische partij, maar worstelt met het verlangen – ook bij delen van haar achterban – naar een kleine en overzichtelijke wereld. Als gevolg van globalisering hangen wereldburgerschap en de behoefte aan eigenheid nauw met elkaar samen. De vraag is: kun je een kosmopolitisch wereldbeeld schetsen dat aantrekkelijk is voor hen die snakken naar een kleine wereld?

Bart Snels heeft aan dit project gewerkt, maar door zijn vertrek zal het niet meer leiden tot een boekpublicatie.

Cultuurpolitiek

Medewerker: Erica Meijers

In 2008 ontstond het voornemen om samen met de Boekmanstichting een bundel uit te geven om het debat over linkse cultuurpolitiek te stimuleren. Dit, als vervolg van een gezamenlijke georganiseerde conferentie over dit thema. Door ziekte en zwangerschapsverlof van Erica Meijers heeft dit in 2009 geen doorgang gevonden. Wel heeft zij samen met Mariko Peters (Tweede-Kamerlid GroenLinks) het artikel 'Blijf af van de scheppingsvrijheid. Vijf voorstellen voor een geëngageerd cultuurbeleid' geschreven voor het themanummer over kunst en politiek van het tijdschrift *Boekman* (uitgave Boekmanstichting).

1.4 Tijdschrift *De Helling*

Medewerker: Erica Meijers

Het WB is de uitgever van *De Helling*, een opiniërend driemaandelijks magazine over samenleving, politiek, cultuur en wetenschap. Het blad is een podium om (Groen)linkse dilemma's aan de orde te stellen en te zoeken naar antwoorden voor oude en nieuwe problemen op tal van terreinen. Het blad wordt gemaakt door een onafhankelijke redactie, omdat er distantie nodig is om het (Groen)linkse gedachtengoed te moderniseren en het debat daarover te stimuleren. Het blad richt zich daarbij nadrukkelijk niet op het partijkader maar juist op iedereen die geïnteresseerd is in linkse politiek in de breedste zin van het woord.

Samenstelling redactie

De Helling wordt gemaakt door Erica Meijers (hoofdredacteur) en Mark Schalken van Bureau De Ruimte (ontwerp, vormgeving en beeldredactie).

De redactie bestond begin 2009 uit: Natasja van den Berg, Marijntje Denters, Marius Ernsting, Aysel Sabahoğlu, Farid Tabarki, Noortje Thijssen en Olav Velthuis. Bas Eickhout is in de loop van het jaar toegetreden tot de redactie. Vaste fotografen die ook dit jaar weer een bijdrage leverden waren: Philippe Velez McIntyre, Hapé Smeele, Bernice Sieuwe, Peter Valckx en de kunstenaars en illustratoren Jack van Mildert, Farhad Foutanian, Eva Hilhorst en Herko van Eerden. Menno Hurenkamp is columnist en Marijntje Denters verzorgt het mediacommentaar. Het blad wordt gedrukt door drukkerij de Raddraaier en gebonden en verzonden door APG.

Thema's

Een deel van *De Helling* is doorgaans aan een thema gewijd. In 2009 waren dat: ontwikkelingssamenwerking, openbare ruimte (met als voorbeeld Amsterdam Noord) en een dubbelnummer over energie 'en klimaat (als opmaat naar de klimaattop in Kopenhagen). Het nummer over ontwikkelingssamenwerking heeft voor enige publiciteit gezorgd. Er

kwamen met name reacties uit ontwikkelingsorganisaties, mede omdat het WB in 2008 de het boekje *De Falende Staat van Ontwikkelingssamenwerking* had gepubliceerd, dat anders van toon was dan *De Helling*.

Vanwege de veelvuldige afwezigheid van de hoofdredacteur in 2009 door ziekte en zwangerschapsverlof zijn er door *De Helling* geen debatten georganiseerd. Stagiair Martin Buunk ondersteunde in de maanden april tot en met juni het redactiesecretariaat. Vanaf 1 november was Jelle van der Meer plaatsvervangend hoofdredacteur.

Medewerkers

De Helling is een forum voor wetenschappers en politici voor visievorming op het gebied van linkse politiek. In 2009 leverden verschillende (deels oud-)GroenLinks politici en bestuurders bijdragen: Kees Vendrik, Bas Eickhout, Wijnand Duijvendak, Maarten van Poelgeest, Bram van Ojik, Titia van Leeuwen, Richard Wouters, Marius Ernsting, Martijn Dadema, Niels ten Berge, Judith Sargentini en Joost Lagendijk.

Wetenschappers en professionals die voor *De Helling* schreven waren: Willem Schinkel, Jeroen Timmermans, Stephan Slingerland, Monique Kremer, Peer de Rijk, Bert Vendrik, Floor Lysen, Joachim Sullivan en Nadia Molenaers. *De Helling* geeft daarbij in het bijzonder een kans aan jonge wetenschappers. Internationale auteurs waren: Nando Schellen, Roderick Kefferpütz, Augustine Njamnshi en Josh Mayo.

Journalisten en opiniemakers die bijdroegen waren: Sylvester Hoogmoed, Jelle van der Meer, Jan Donkers, Jeroen Kleijne, Michelle Verheij en Robbert van Heuven.

Van de redactieleden van *De Helling* en de medewerkers van het WB verschenen er in 2009 artikelen van: Marius Ernsting, Olav Velthuis, Katinka Eikelenboom, Annie van de Pas, Aysel Sabahoğlu en Erica Meijers.

Er waren dit jaar interviews met de volgende denkers en professionals: Simon Jelsma (oprichter NOVIB), Ja-Hoon Chang (ontwikkelingseconoom), stadssocioloog Leon Deben, oud-wethouder GroenLinks Jeroen Saris en beeldend kunstenaar Floor van Dusseldorp (rondetafel ruimtelijke ordening), klimaatwetenschapper Pier Vellinga en socioloog Michael Mann.

De Helling besteedt veel aandacht aan fotografie en kunst. Behalve de vaste medewerkers was er in 2009 aandacht voor foto- en kunstprojecten van: Sven Torfinn (Afrika), Chaz Maviyane-Davies (actieposters uit Zimbabwe), Cascoland (gemeenschapsproject in Zuid-Afrika), Jan Banning (ambtenaren in Liberia), Klaar van de Lippe en Bart Stuart (voorstel NDSM-werf), Kors van Bennekom (50 jaar fotografie in Amsterdam-Noord) en Jonas Staal (kunst is politiek).

Oplage en aantal abonnees

Eind 2008 waren er 2190 abonnees en begin 2010 (cijfers van 12.2.2010) waren dat er 2089. Hiervan hadden er 38 een jongerenabonnement, gingen er 30 naar instituten, 60 naar de pers, 115 naar de partijraad en het partijbestuur. Er zijn 50 proefnummers verzonden. Er waren in 2009 112 nieuwe abonnees en 100 opzeggings: de daling hangt samen met het feit dat er in 2009 anders dan anders geen wervingsactie is geweest. Omdat er plannen bestonden *De Helling* in zijn huidige vorm op te heffen en over te stappen naar een digitaal blad zonder abonnees, is van werving afgezien.

De oplage bedraagt doorgaans 2400, omdat er ook nog een niet gering aantal exemplaren gaat naar losse bestellingen, auteurs en andere eenmalige medewerkers. Ook krijgen alle medewerkers van het landelijk bureau van GroenLinks een gratis *Helling*. Enkele nummers worden verkocht via de losse verkoop bij de Atheneum bookshop in Amsterdam.

De toekomst van De Helling

Veel tijd is in 2009 besteed aan een discussie over het al dan niet digitaliseren van *De Helling*. De directeur van het WB wilde per 1 januari 2010 de huidige Helling opheffen en in plaats daarvan een digitaal medium lanceren: een nieuwe WB-site, met een maandelijks e-magazine dat meer kan inspelen op de actualiteit. De redactie heeft zich tegen dit plan verzet, omdat zij vond dat er te weinig overleg was gepleegd en zowel redactie als hoofdredacteur voorstander waren van het behoud van *De Helling* met daarnaast een goed digitaal medium waarmee kan worden samengewerkt.

Ter voorbereiding van een keuze over de nieuwe WB-site en digitalisering van *De Helling* hebben Erica Meijers en Katinka Eikelenboom voor de staf van het WB, de Raad van Advies en het partijbestuur het 'Dossier Digitalisering' samengesteld. Deze verkenning kwam begin oktober gereed en was gebaseerd op gesprekken met verschillende deskundigen en een onderzoek naar mogelijkheden en bestaande praktijken. Een definitief besluit zou pas in de loop van 2010 worden genomen; momenteel (juni 2010) wordt gewerkt aan een actieve website met e-magazine, naast behoud van de papieren Helling.

1.5 Publicatielijst WB-medewerkers

During, D. en B. Snels, *Bridging the gap. The ethics and economics of future generations*, paper gepresenteerd op de conferentie Ethics and politics of climate change, Utrecht, 23/24 januari 2009.

Eikelenboom, K. en G. Pas, *Banen of barbecues? Kanaleneiland als case study van het wijkbeleid*, Utrecht: Wetenschappelijk Bureau GroenLinks.

Eikelenboom, K. en H. Knops (Wetenschappelijk Instituut van het CDA), 'Prachtwijken kun je niet maken', (opinieartikel) *Trouw*, 16 april 2009.

Eikelenboom, K., 'Ontwikkelingshulp in achterstandswijk', *De Helling*, jrg. 22, nr. 1 (lente 2009), 30-31.

Eikelenboom, K. en G. Pas, 'Weg met de wijk', (opinieartikel) *Sprank* (vakblad van de Divosa, de koepel van de sociale diensten), 3e jaargang, juni 2009.

Eikelenboom, K. en E. de Wit, 'De energieverhalen van GroenLinks', *De Helling*, jrg. 22, nr. 3 (herfst-winter 2009), 26-29.

Eikelenboom, K. en G. Pas, *GroenLinks regeert*, Utrecht: Wetenschappelijk Bureau GroenLinks.

Eikelenboom, K., A. van Dijk en G. Pas, 'Wijkgericht werken: geen oplossing voor alle problemen' (gepubliceerd op WB-site)

Meijers, E., 'White Brothers – Black Strangers: Dutch Reformed Churches and Apartheid in South-Africa', *Exchange* 38 (2009), 365-380.

Meijers, E., en M. Ernsting), "'Wij zijn allen gelukszoekers". Interview met Simon Jelsma', *De Helling*, jrg. 22, nr. 1 (lente 2009), 4-6.

Meijers, E., 'Effectief' Redactioneel bij special Ontwikkelingssamenwerking, *De Helling*, jrg. 22, nr. 1 (lente 2009), 2.

Meijers, E., 'De openbare ruimte. Inleiding op een themanummer', *De Helling*, jrg. 22, nr. 2 (zomer 2009), 4-5.

Meijers, E. en Sylvester Hoogmoed, 'Greep op de openbare ruimte', *De Helling*, jrg. 22, nr. 2 (zomer 2009), 6-9.

Meijers, E., 'Opstandig en vroom. Ambities en geloof van Gezina van der Molen' (serie Les Grandes Dames), *Fier*, jrg. 12, nr. 3 (mei/juni 2009), 26-27.

Meijers, E. 'Pier Vellinga: "De bal ligt bij de politiek. Nederland blijft achter met groen beleid"', *De Helling*, jrg. 22, nr. 3 (herfst-winter 2009), 12-13.

Meijers, E. en M. Schalken), 'De Helling digitaal?' (redactioneel), *De Helling*, jrg. 22, nr. 3 (herfst-winter 2009), 2.

Meijers, E. en M. Peters, 'Kunst en politiek. Blijf af van de scheppingsvrijheid. Vijf voorstellen voor een geëngageerd cultuurbeleid', *De Boekman*, jrg. 21, nr. 81 (winter 2009), 47-51.

Pas, A. v.d., 'Democratie', *De Helling*, jrg. 22, nr. 1 (lente 2009), ???

Pas, A. v.d., 'Egypt. Engaging in a Pyramid Power System', in *Beyond Orthodox Approaches. Assessing the possibilities for democracy support in the Middle East and North Africa*, Den Haag: NIMD/Hivos, 29-40.

Sabahoğlu, A., 'Politici en beleidsmakers moeten ouderschap niet overnemen' (interview met Liesbeth Noordergraaf-Eelens), *De Helling*, jrg. 22, nr. 1 (lente 2009), ???

Sabahoğlu, A. en B. Snels, 'Inleiding: Ons belang in Europa', in: A. Sabahoğlu (red.), *Ons belang in Europa*, Utrecht: Wetenschappelijk Bureau GroenLinks.

Snels, B. 'Linkse tweespalt over maatschappelijke modernisering', *Waterstof 41*, februari, Waterlandstichting.

Snels, B. 'Politiek met idealen', *Civis Mundi, tijdschrift voor politieke filosofie en cultuur*, 48 (3), 116-119.

Snels, B. 'De moderne toekomst is groen', in *Kritiek, Jaarboek voor socialistische discussie en analyse*, 2009, Amsterdam: Aksant.

Snels, B., 'Dit zouden Bos en Kant eens moeten lezen' (opinieartikel), *NRC Handelsblad*, 25 juli 2009.

1.6 Bijdragen aan diverse bijeenkomsten

7 februari: Gerrit Pas verzorgt introductie in de geschiedenis van GroenLinks tijdens cursus Jong en Actief van de GroenLinks Academie in Elspeet.

11 februari: Column Erica Meijers in Historisch Café P96 (Amsterdam) over kerken en anti-apartheidsbeweging.

19 februari: Erica Meijers voorzitter van debat in De Balie, georganiseerd door de Stichting Waterland over linkse integratiepolitiek met Ahmed Marcouch, Dick Pels, Tofik Dibi en Willem Schinkel.

Voorjaar: Noortje Thijssen panellid in radiodebat PepTalk van Prem Radhakushun (BNR Business Radio), ze reageerde op uitspraken van luisteraars over het thema 'babysterfte'.

3-5 maart: Bijdrage Bart Snels tijdens bijeenkomst in Brussel van de Europese groene fractie over Green Deal (groene investeringen).

9 maart: Bijdrage Bart Snels tijdens bijeenkomst van Tweede-Kamerfractie GroenLinks en FNV over arbeidsmarktbeleid.

30 maart: Inleiding Katinka Eikelenboom tijdens boekpresentatie *Banen of barbecues? Kanaleneiland als case study van het wijkbeleid*, in Utrecht.

10 mei: Gerrit Pas voorzitter workshop 'Selectieve groei, einde luchtvaart' over toekomst van Schiphol tijdens de conferentie De Groene Metropool in Slot Assumburg te Heemskerk, georganiseerd door GroenLinks Noord-Holland.

12 juni: Katinka Eikelenboom en Gerrit Pas verzorgen een workshop over wijkbeleid tijdens GroenLinks wethoudersbijeenkomst in Den Haag.

23 juni: Inleiding Katinka Eikelenboom tijdens discussieavond 'Banen of barbecues?', georganiseerd door GroenLinks Oost-Watergraafsmeer in Amsterdam.

9 september: Inleiding Gerrit Pas voor workshop 'Verkenningen – Houvast voor de krijgsmacht 2020', in Den Haag.

26 september: Gerrit Pas verzorgt introductie in de geschiedenis van GroenLinks tijdens cursus Jong en Actief van de GroenLinks Academie in Elspeet.

1.7 Bijgewoonde bijeenkomsten

In het kader van de WB-projecten waren WB-medewerkers aanwezig bij onderstaande activiteiten:

13 maart: Stagedag op het Calvijn met Junior College (vmbo en mbo 2) in Amsterdam-Slotervaart (Katinka Eikelenboom en Gerrit Pas).

3 april: Nicis-kennisatelier 'De crisis te lijf; (On)mogelijkheden Rijk – lokaal bestuur' in Helmond (Gerrit Pas).

17 t/m 19 april: Green Local Councillors Congres in Stuttgart; thema: Green Deal for Green Cities - lokale gevolgen en groene oplossingen voor economische crisis (Gerrit Pas en Katinka Eikelenboom).

23 april: Nicis-kennisatelier 'Europese Krachtwijken: Gluren bij de Buren' in Amsterdam (Katinka Eikelenboom).

28 mei: Conferentie 'De economische crisis en de gevolgen voor niet-westerse migranten op de arbeidsmarkt', georganiseerd door FORUM, FNV en MHP in Den Haag (Gerrit Pas en Robin van Eechoud).

16 juni: Bijeenkomst 'Segregatie: op zoek naar effectief beleid', georganiseerd door KIEM (Kennisprogramma Integratie) en VROM/WWI in Amsterdam (Katinka Eikelenboom).

6 juli: Bijeenkomst over lokaal economisch beleid, georganiseerd door de gemeenteraadsfractie van GroenLinks in Den Haag (Gerrit Pas).

13 augustus: Werkbezoek Katinka Eikelenboom en Gerrit Pas aan diverse projecten van woningcorporatie Stadgenoot in Bos en Lommer (de meeloopdag was georganiseerd door Stadgenoot en Aedes, vereniging van woningcorporaties).

8 september: Boekpresentatie 'Marokkaanse jeugddelinquenten: een klasse apart' georganiseerd door Nicis en Universiteit Utrecht in Amsterdam (Katinka Eikelenboom en Gerrit Pas).

9 september: Bijeenkomst 'AWBZ en pgb', georganiseerd door Per Saldo in Den Haag (Gerrit Pas).

12 september: Bijeenkomst voor statenleden en provinciale besturen van GroenLinks als inhoudelijke voorbereiding op de statenverkiezingen van 2011 (Gerrit Pas).

2 november 2009: Expertmeeting Politiek Vrouwenoverleg (Anna van Dijk).

19 november 2009: Promotie van Wouter van Gent over wijkbeleid (Anna van Dijk).

16 december 2009: Expertmeeting over de hervestiging van vluchtelingen in Nederland, georganiseerd door UAF, VluchtelingenWerk Nederland en UNHCR (Anna van Dijk).

II. FINANCIËEL JAARVERSLAG 2009

Activiteitenverslag 2009
DWARS
Jongerenorganisatie GroenLinks

1507201000725

1. Inleiding:

In dit activiteitenverslag beschrijven wij wat DWARS, GroenLinkse jongeren, in 2009 heeft gedaan met de subsidie die DWARS heeft ontvangen van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Door middel van dit verslag denken wij een goed inzicht te geven in onze activiteiten.

2. Vorming en scholing

Sinds 2007 is het scholingsprogramma een vast onderdeel geworden van onze scholing en vorming. In 2009 zijn we hier mee verder gegaan. We hebben wederom een programma samengesteld van inhoudelijke workshops en vaardigheidstrainingen. De inhoudelijke workshop ronde begint steeds met een weekend waarin de basis van het Nederlandse politieke bestel en de plaats van GroenLinks en DWARS daarin wordt uitgelegd. In de daaropvolgende bijeenkomsten wordt vooral aandacht besteed aan inhoudelijke verdieping (bijvoorbeeld sociale politiek) en aan vaardigheden zoals debattrainingen, een training onderhandelen en een training campaigning. Ook heeft DWARS in 2009 een kamp georganiseerd. Dit kamp had als doel om op een laagdrempelige manier nieuwe leden te betrekken bij de organisatie en bij de politiek.

Tijdens de twee congressen die DWARS jaarlijks organiseert hebben ook diverse scholingsactiviteiten plaatsgevonden. Zo is er op ons najaarscongres (oktober 2009) bijvoorbeeld een workshop over de COP15 gegeven en is er daarna met prominenten en leden gedebatteerd over energie.

3. Politiek inhoudelijke activiteiten

2009 was een druk inhoudelijk jaar voor DWARS. Naast de vele debat verzoeken over tal van actuele en andere politieke kwesties hebben we ons ook met drie grotere inhoudelijke projecten bezig gehouden.

1. Europese verkiezingen

In 2009 is DWARS zeer actief geweest met de voorbereidingen van de Europese verkiezingen van juni 2009. DWARS heeft een actieve bijdrage geleverd aan het tot stand komen van het Europese verkiezingsprogramma van GroenLinks. DWARS heeft in 2009 een aantal input en discussie bijeenkomsten georganiseerd om onze inbreng bij de totstandkoming van het GroenLinkse verkiezingsprogramma te organiseren.

2. Gemeenteraadsverkiezingen

In 2009 zijn we begonnen met de voorbereidingen van de gemeenteraadsverkiezingen van 3 maart 2010. Hierbij hebben we verschillende bijeenkomsten georganiseerd met afdelingen om hen te ondersteunen in hun campagne en van hen te vragen hoe wij hun zouden kunnen helpen in die campagne.

3. COP 15

In 2009 is DWARS naar Kopenhagen geweest en heeft door middel van ludieke en inhoudelijke acties en haar participatie in de JKC (Jongeren Kopenhagen Coalitie) geprobeerd jongeren en politici het belang van deze COP15 te laten inzien.

Ook heeft DWARS een aantal excursies georganiseerd zoals een excursie naar het Europees Parlement in Straatsburg, de Tweede Kamer en de Eerste Kamer.

4. Informatievoorziening aan de leden

DWARS heeft verschillende middelen om te communiceren met haar leden. Op de eerste plaats spreken we onze leden het liefst in levende lijve op congressen en activiteiten. Een groot deel van onze leden is echter passief lid en kennen DWARS alleen via de (interne) media zoals ons ledenblad de OverDWARS, de website, de mailings en de brieven. De OverDWARS is in 2009 een vijftal keer uitgekomen. Naast agenda's, contactgegevens en informatie over de organisatie staat het blad ook gevuld met inhoudelijke artikelen over tal van actuele en minder actuele onderwerpen.

Ook DWARS gaat met haar tijd mee en dit betekent dat ook wij onze leden steeds meer via de digitale weg willen bereiken. DWARS heeft in 2009 erg ingezet op de sociale media. We hebben via Hyves, Facebook, Nujij en eKudos geprobeert mensen zo goed mogelijk te bereiken en op de hoogte te stellen waar DWARS zoal voor staat en wat we organiseren. Dit heeft zich niet alleen beperkt tot onze leden, maar ook veel andere mensen en organisaties hebben we op deze manier op de hoogte gehouden. DWARS beseft dat we hier nog in kunnen groeien en zal hiermee in 2010 derhalve verder gaan.

5. Contacten met zusterorganisaties

DWARS is lid van de *Federation of Young European Greens* (FYEG). In 2009 is er een delegatie van DWARS naar de General Assemblee in Berlijn afgereisd en hebben verschillende leden deelgenomen aan congressen (Day of Europe en de Green Summer University), seminars (over immigratie in Helsinki, januari 2009 en over regionalisme in november 2009) en aan een zomerkamp (Tsjechië, in juli 2009). Daarnaast heeft DWARS in april 2009 de General Assemblee, naar Nederland weten te halen.

Naast de samenwerking met de Europese koepelorganisatie is ook de band met onze Vlaamse zusterorganisatie aangehaald. We zijn voorbereidingen begonnen voor een uitwisseling in het najaar van 2010. Ook is DWARS lid van de Young NIMD (de jongerenorganisatie voor meerpartijen democratie). Verder zijn twee DWARS leden in het voorjaar van 2009 met een aantal leden van andere PJO's mee geweest op een studiereis van het CIDI naar Israël en de Palestijnse gebieden.

De samenwerking met andere politieke jongerenorganisaties is in 2009 doorgezet. Samen met het CDJA, de Jonge Socialisten, de JOVD en met de Jonge Democraten in de Stichting Samenwerkingsverband Politieke Jongerenorganisaties (SSPJO).

Net als in 2007 is DWARS lid van de Nationale Jeugdraad. Als Lid heeft DWARS de ledenvergaderingen bezocht en heeft zij geprobeerd haar steentje bij te dragen aan het versterken van de organisatie.

6. Bevordering politieke jongerenparticipatie

Tot slot heeft DWARS zich ook actief ingezet om de naamsbekendheid van de organisatie te vergroten, leden te werven en leden te binden. Net als in voorgaande jaren is er ook in 2009 een zogenaamde "zomertour" langs introductiemarkten van universiteiten en hogescholen georganiseerd. (Bestuurs)leden van DWARS hebben ook in 2009 weer met enige regelmaat

150720100722

deelgenomen aan debatten op scholen en hebben ook een aantal maal gastlessen verzorgd. Deze lessen stonden vooral in het teken van algemene politieke vorming.

6.1 Werkgroepen

DWARS is in 2009 verder gegaan met het verstevigen van de positie van werkgroepen binnen de organisatie. Zo is er al geruime tijd een zeer actieve werkgroep die zich met internationale zaken bezig houdt.

Naast de werkgroep internationaal hebben ook de Kopenhagenwerkgroep COP en de privacywerkgroep activiteiten ontplooit. De Kopenhagenwerkgroep heeft zich vooral bezig gehouden met acties en inhoudelijke activiteiten rond de COP15. In het kader hiervan zijn enkele DWARS leden naar Kopenhagen gereisd voor de COP. De privacywerkgroep heeft acties georganiseerd om mensen bewust te maken van cameratoezicht en inhoudelijke stukken geschreven.

7. Slot

Het jaar 2009 was weer een intensief jaar voor DWARS. Er zijn veel, naar onze mening, goede en constructieve activiteiten en projecten ontplooit. Niet alles verloopt altijd vlekkeloos in een organisatie die voor het overgrote deel wordt gerund door vrijwilligers, toch hebben wij het jaar 2009 met een positief gevoel achter ons gelaten. Hopelijk wordt 2010 een nog mooier jaar!

Mei 2010

Diederik ten Cate – voorzitter

Jaap van der Heijden- Penningmeester tot 29-04-2009 en Secretaris organisatie vanaf 29-04-2009

Truuske Smits – Penningmeester vanaf 04-10-2010

Activiteitenverslag 2009
Subsidiabele onderdelen GroenLinks

1507201000729

Activiteitenjaarsverslag Campagnes en PCT

De eerste helft van het jaar 2009 stond, naast reguliere taken, grotendeels in het teken van de campagne voor de Europese Verkiezingen op 4 juni. Voor het eerst is een lijsttrekkersreferendum gehouden waarbij de leden konden kiezen uit vijf kandidaten. De bijbehorende (interne) campagne, inclusief regionale bijeenkomsten, vormde een opwarmer voor de eigenlijke verkiezingscampagne. Het verkiezingscongres was de aftrap voor de echte externe campagne. Vanuit de afdeling Campagnes is ondersteuning geboden aan de kandidaten- en programmacommissie en is nauw samengewerkt met de medewerkers van de Europese delegatie in Brussel en de Tweede-Kamerfractie bij de invulling van de campagne en de ondersteuning van lokale afdelingen. Naast het verzorgen van algemeen campagnemateriaal vormden een landelijk-lokale verkiezingskrant en een campagne-picknick-tour het hart van de campagne. Via de krant zijn meer dan een miljoen kiezers bereikt en de tour deed zo'n twintig gemeenten aan op weg naar de verkiezingsdag. De verkiezingskrant werd gemaakt via een deels geautomatiseerd proces, waarmee de basis werd gelegd voor een efficiënt systeem waarmee toch maatwerk geboden kon worden aan lokale afdelingen. Het proces is later in 2009 verfijnd ter voorbereiding op de gemeenteraadsverkiezingen begin 2010. Bij de Europese Verkiezingen behaalde GroenLinks een zetel meer dan in de voorafgaande periode: de delegatie in Brussel ging van twee naar drie zetels.

De tweede helft van 2009 is veel aandacht besteed aan de voorbereiding (en uitrol) van de campagne voor de Gemeenteraadsverkiezingen. Uitgangspunt daarbij was dat lokale afdelingen zoveel mogelijk hun eigen campagne konden voeren, binnen een landelijk afgesproken raamwerk van campagnemateriaal, handleidingen en gerichte trainingen voor lijsttrekkers, kandidaten en campagneleiders. Hierbij werd nauw samengewerkt met de afdeling Bestuursondersteuning voor de interne verenigingsrechtelijke procedures en de afdeling Politiek Personeelsbeleid voor wat betreft scouting, training en begeleiding. In samenwerking met het Wetenschappelijk Bureau is een rompprogramma ontwikkeld op basis waarvan afdelingen hun eigen lokale verkiezingsprogramma konden schrijven.

Naast de verkiezingscampagnes is een belangrijk deel van de capaciteit van de afdeling Campagnes besteed aan het voortzetten of ontwikkelen van themacampagnes en landelijk-lokale acties. Dit gebeurde met name rond klimaat, ook ter ondersteuning van de Europese campagne en rond groene ruimte. Onder de noemer 'Dit land kan zoveel groener' organiseerden ruim zestig lokale afdelingen een of meer activiteiten in het kader van deze campagne. De onderlinge kennisuitwisseling tussen actieve GroenLinkers is ook in 2009 ondersteund door communicatie via het GroenLinks-intranet GLweb. Rond de beide verkiezingscampagnes zijn twee GLweb-kranten uitgebracht om extra aandacht te genereren en actieve leden en afdelingen te activeren. Veel tijd en energie is gestoken in het gebruik van sociale media voor contact met een groter publiek en voor de versterking van de banden met sympathisanten. Door het webteam is een serie trainingen gegeven over de lokale inzet van de gezamenlijke internetsite en de toepassing ervan bij het informeren en mobiliseren van kiezers. Tot slot is vanuit de afdeling Campagnes een belangrijke bijdrage geleverd aan werving en behoud van leden bij de opstelling van een plan van aanpak voor de periode 2010-2011. Via kleinschalige experimenten en onderzoek door masterstudenten van de Radboud-Universiteit is een stevige basis gelegd voor het professionaliseren van werving en behoud van leden in de komende jaren.

Activiteitenverslag 2009

Wetenschappelijk Bureau GroenLinks

Kerngegevens

Het Wetenschappelijk Bureau GroenLinks is gevestigd op het adres Oudegracht 312 te Utrecht.
 Postadres: Postbus 8008, 3503 RA Utrecht.
 Telefoon: 030 - 23 999 00 Fax: 030 - 23 003 42
 E-mail: partijbureau@groenlinks.nl
 Website: <http://wetenschappelijkbureau.groenlinks.nl/>

Formatie

Directeur/bestuurder

Bart Snels, 32 uur tot 15 oktober 2009; per 1 januari 2010 opgevolgd door Dick Pels
 (Gerrit Pas was tijdelijk waarnemend directeur).

Stafmedewerkers

- Anna van Dijk: in dienst per 15 oktober 2009, 32 uur
- Katinka Eikelenboom, stafmedewerker, 32 uur
- Erica Meijers, hoofdredacteur *De Helling*, 32 uur
- Gerrit Pas, stafmedewerker/chef de bureau, 30 uur
- Aysel Sabahoğlu, stafmedewerker, 32 uur tot 1 januari 2010
- Noortje Thijssen, stafmedewerker, 16 uur
- Anne de Boer (32 uur): voor hem is het WB de werkgever, maar zijn taak is voor GroenLinks uitvoering te geven aan het Matra-project, dat door het ministerie van Buitenlandse Zaken wordt gesubsidieerd.
- Annie van der Pas (32 uur): zij is vanuit GroenLinks de medewerker bij het Nederlands Instituut voor Meerpartijen Democratie (NIMD). Het WB is voor haar niet de formele werkgever, maar zij neemt wel deel aan het WB-stafoverleg en wordt begeleid door de directeur van het WB.

Stagiaires

- Nikki Brörman (student filosofie, Universiteit Utrecht): tot 1 februari 2009
- Jenny Falke (student bestuurs- en organisatiewetenschap, Universiteit Utrecht): 16 maart t/m 31 juli 2009
- Martin Buunk (student geschiedenis Radbouduniversiteit, Nijmegen): 6 april t/m 2 juli 2009
- Robin van Eechoud (student bestuurskunde, Erasmus Universiteit Rotterdam): 20 april t/m 31 augustus 2009
- Josse de Voogd (Leergang Jong en Actief, GroenLinks Academie): 18 mei t/m 2 juni 2009
- Job van den Berg (student sociologie Universiteit Utrecht): 14 september t/m 31 december 2009
- Siebrich Visser (student culturele antropologie Universiteit Utrecht): 14 september t/m 31 december 2009

Eva Jansen: vrijwilligerscontract 1 april t/m 30 juni 2009

Eva Olde Riekerink: vrijwilligerscontract 14 september t/m 31 december 2009

Raad van Advies

- Marco Wilke (voorzitter), directeur beleidsontwikkeling gemeente Tilburg en SER-kroonlid
- Chrisje Brants, hoogleraar straf- en procesrecht aan het Willem Pompe Instituut (Universiteit Utrecht)
- Lot van Hooijdonk, Internationaal secretaris van het partijbestuur GroenLinks
- Henrike Karreman, programmamanager directoraat generaal, Preventie Jeugd en Sancties (ministerie van Justitie)
- Tof Thissen, directeur Divosa en voorzitter Eerste-Kamerfractie Groenlinks

Redactie Jaarverslag 2009: Gerrit Pas (juni 2010)

Inleiding

De Stichting Wetenschappelijk Bureau GroenLinks (WB) is een onafhankelijk instituut dat zich tot doel stelt om binnen en buiten GroenLinks de meningsvorming en het debat over het gedachtengoed te stimuleren. Het WB heeft niet alleen een functie binnen GroenLinks, maar dient ook extern een profiel te ontwikkelen. Dan gaat het zowel om het delen en uitdragen van kennis en visies in maatschappelijke debatten, als om de makelaarsrol die het WB vervult tussen wetenschap en politiek. Dit jaarverslag beschrijft de activiteiten waarmee in 2009 getracht is die doelstellingen te realiseren.

In 2009 heeft het WB afscheid genomen van haar directeur/bestuurder Bart Snels, die als hoofd persvoorlichter in dienst is getreden bij de Tweede-Kamerfractie van GroenLinks. Sinds zijn aantreden in de zomer van 2004 heeft hij ervoor geijverd het WB naar buiten en in het publieke debat een sterkere plek te geven; in zijn visie moest het WB 'politiek dwingender en minder vrijblijvend' worden. Hij was de motor achter een aantal publicaties waarmee het WB de aandacht wist te trekken, zoals *Vrijheid als ideaal* (2005), *De tijd vooruit* (2007), *De Falende Staat van Ontwikkelingssamenwerking* (2008) en in 2009 *Banen of barbecues?* dat kritische kanttekeningen plaatst bij het wijkbeleid. Ook Aysel Sabahoğlu is eind 2009 uit dienst getreden en per 15 oktober opgevolgd door Anna van Dijk. Aysel heeft zich sedert 2005 beziggehouden met de Wet Maatschappelijke Ondersteuning en vooral met internationale thema's (Midden-Oosten, ontwikkelingshulp, vrede en veiligheid). In het verslagjaar heeft zij de bundel *Ons belang in Europa* samengesteld.

Ten slotte: de Raad van Advies. Dit adviserende orgaan kwam in het verslagjaar tweemaal bijeen (15 juni en 19 oktober) en besprak het werkplan en de plannen voor de digitalisering van het tijdschrift *De Helling*. Ook was de Raad van Advies betrokken bij de sollicitatieprocedure voor de nieuwe directeur van het WB.

Zoals blijkt uit dit verslag is het WB in 2009 over een breed front actief geweest ten behoeve van GroenLinks en het publieke debat. Ik spreek graag de wens uit dat het WB de komende jaren haar politiek-inhoudelijke missie nog krachtiger en overtuigender zal vervullen.

Dick Pels,
directeur Wetenschappelijk Bureau GroenLinks, vanaf 1 januari 2010

I. ALGEMEEN JAARVERSLAG 2009

1.1 Internationale projecten

Nederlandsbelang in Europa

Medewerker: Aysel Sabahoğlu

In het kader van de Europese verkiezingen heeft het WB de bundel *Ons belang in Europa* gepubliceerd. Te verwachten was dat Nederlandse politici, om 'eurosceptische' kiezers te verleiden, in de verkiezingsstrijd zouden roepen dat zij 'in Europa' zullen opkomen voor het 'Nederlands belang'. Maar wat is dat Nederlandse belang en is dat voor alle politieke partijen hetzelfde? Deze vragen stonden centraal in de bundel, die bijdragen bevat van Wouter van den Berg, Kathalijne Buitenweg, Ben Crum (VU Amsterdam), Joost Lagendijk, Ferry Nagel (VU Amsterdam), Paul Pennings (VU Amsterdam), Jan Rood (Clingendael), Aysel Sabahoğlu, Judith Sargentini (lijsttrekker GroenLinks), Rinus van Schendelen (Erasmus Universiteit Rotterdam), Stephan Slingerland (Clingendael), Bart Snels (directeur WB GroenLinks), Rens van Tilburg (Adviesraad voor Wetenschaps- en Technologiebeleid), Ben van der Velden (auteur *De Europese Onmacht*), Marco Wilke (kroonlid SER) en Diana de Wolff (voormalig senator GroenLinks).

Redactie: Aysel Sabahoğlu.

Oplage bundel: 750 exemplaren.

De bundel is op 8 mei 2009 gepresenteerd tijdens het symposium 'Het Nederlands belang bestaat niet', ter gelegenheid van het afscheid van de GroenLinks-Europarlementariërs Kathalijne Buitenweg en Joost Lagendijk. Op die bijeenkomst traden als spreker op: Geert Mak (journalist-historicus), Daniel Cohn-Bendit (fractievoorzitter Groene Fractie in het EP), Richard Corbett (lid EP voor de Labour Party) en Judith Sargentini (Lijsttrekker GroenLinks).
Gespreksleiding: Funda Mújde en Lara Rense.

Locatie: Felix Meritis, Amsterdam.

Aantal bezoekers symposium: 150.

Ontwikkelingssamenwerking

Medewerker: Anna van Dijk

Het project Ontwikkelingssamenwerking, dat in 2008 onder andere leidde tot de publicatie *De Falende Staat van Ontwikkelingssamenwerking. Over de noodzaak van debat en het stellen van moeilijke vragen*, is eind 2009 weer opgepakt door de nieuwe WB-medewerker Anna van Dijk. Dit, om te kunnen reageren op het begin 2010 te verschijnen WRR-rapport over ontwikkelingssamenwerking *Minder pretentie, meer ambitie*.

Nederlands Instituut voor Meerpartijen Democratie (NIMD)

Medewerker: Annie v.d. Pas (paco)

Het eerder vastgestelde meerjarenprogramma had in 2009 voor de GroenLinks politieke activiteiten coördinator (paco) bij het NIMD de volgende prioriteiten: Indonesië (verkiezingen en uitbreiding aantal 'democratische scholen'); Macedonië (ontwerpen langetermijnprogramma, samenstellen lokaal instituut, en langetermijnfinanciering van het programma); Midden Oosten en Noord-Afrika (lopend onderzoeksproject moet tot aanbevelingen leiden).

In 2009 heeft het lopende programma in Indonesië voortgang gemaakt, zoals verwacht. Het programma is positief geëvalueerd en het verder uitwerken van de aanbevelingen uit de evaluatie had de hoogste prioriteit.

De voorbereidingen voor een programma in Macedonië zijn stopgezet vanwege het gebrek aan mogelijkheden voor voldoende externe financiering. In plaats daarvan is het programma in Georgië, dat na de oorlog met Rusland in 2008 tot stilstand was gekomen, nieuw leven ingeblazen en heeft Annie v.d. Pas dat programmaland mede onder haar hoede gekregen. Het opzetten van een lokaal kantoor en het ontwerpen van een nieuw programma in samenwerking met de Georgische politieke partijen stonden centraal in 2009.

Het onderzoekstraject over de mogelijkheden voor democratisering in het Midden Oosten en Noord-Afrika is tot een einde gekomen en heeft begin 2010 geleid tot een publicatie en concrete aanbevelingen: *Beyond Orthodox Approaches. Assessing the possibilities for democracy support in the Middle East and North Africa*. Hiervoor is het NIMD een samenwerkingsverband met Hivos aangegaan en is in 2009 een uitgebreide tweedaagse *expert meeting* georganiseerd.

Matra/Oost-Europa

Medewerker: Anne de Boer

Met een driejarig werkplan (2008-2010) op basis van subsidie van het Matra (Maatschappelijke Transformatie)-programma van het ministerie van Buitenlandse Zaken wordt ingezet op het ondersteunen van *counterpartners* van GroenLinks in Oost-Europa en mogelijke toetredingslanden van de EU.

In 2009 zijn inhoudelijke bijeenkomsten georganiseerd voor en trainingen gegeven aan het kader en de leden van de groene partijen in Kroatië en Turkije. Daarnaast zijn multilaterale conferenties gehouden voor groenen in de Balkan en rond de Zwarte Zee. Door middel van *fact finding* en training zijn de eerste contacten opgebouwd met *counterpartners* in Albanië en Macedonië.

1.2 Lokale projecten

Lokaal verkiezingsprogramma: Rompprogramma

Medewerker: Katinka Eikelenboom en Gerrit Pas

Het WB (Gerrit Pas) heeft voor de afdelingen van GroenLinks een basistekst voor de lokale verkiezingsprogramma's geschreven: het zogenoemde Rompprogramma. Als input hiervoor dienden de resultaten van diverse bijeenkomsten die het WB de afgelopen jaren heeft georganiseerd, alsmede door de Kamerfractie, werkgroepen van GroenLinks en externe organisaties aangeleverde suggesties. Ook sloot de tekst aan bij het nieuwe programma van uitgangspunten, dat eind 2008 door het congres van GroenLinks is vastgesteld.

In februari 2009 is het Rompprogramma voor de afdelingen digitaal beschikbaar gekomen op GLweb (de website voor het kader van GroenLinks). In een speciale rubriek zijn daarna alle interne en externe programmatische adviezen gepubliceerd.

Inhoudelijke ondersteuning

Als vervolg op het Rompprogramma heeft het WB voor het Team Campagnes voor de profilering van GroenLinks op lokaal niveau een aantal voorstellen uitgewerkt:

- Het initiatiefvoorstel 'Natuurspeelplaatsen' (Katinka Eikelenboom en Gerrit Pas, april 2009). Het voorstel is gepubliceerd op GLweb voor activiteiten in 'de Groene Week';

- verschillende GroenLinks-raadsfracties hebben hier gebruik van gemaakt.
- De inventarisatie 'Lokale klimaatinitiatieven' (notitie Gerrit Pas, juni 2009): diverse voorstellen op het gebied van energiebesparing en duurzame energie. Input voor de campagne 'Maak werk van zon en wind'.
- 'Green New Deal lokaal: Groen werkt - Lokale crisismaatregelen die rood en groen met elkaar verbinden' (notitie Gerrit Pas, juli 2009) Een overzicht van maatregelen die op lokaal en regionaal niveau kunnen worden genomen om de gevolgen van economische crisis tegen te gaan en werkgelegenheid en duurzaamheid te stimuleren.

Kanaleneiland

Medewerkers: Katinka Eikelenboom, Gerrit Pas en Anna van Dijk

Het krachtwijkenbeleid gold als een van de kroonjuwelen van het kabinet Balkenende IV. De Utrechtse wijk Kanaleneiland werd een van de veertig zogenoemde Vogelaarwijken. Aan plannen voor de wijk is geen gebrek, maar worden de juiste problemen aangepakt? En: wat zijn eigenlijk de grootste problemen? Dat waren de centrale vragen in het project Kanaleneiland dat het WB in 2008 startte. In dat jaar werd gesproken met de bewonersorganisaties en woningcorporaties in Kanaleneiland en literatuur- en bronnenonderzoek gedaan. Dit resulteerde begin 2009 in de publicatie *Banen of barbecues? Kanaleneiland als case-study van het wijkbeleid*. Hierin wordt gepleit voor een herziening van het beleid: meer aandacht voor onderwijs en werk in plaats van het bevorderen van de sociale cohesie.

Oplage: 400 exemplaren.

Op maandag 30 maart presenteerde het WB de publicatie *Banen of barbecues?* tijdens een bijeenkomst in restaurant Van Dijk in Kanaleneiland. De Utrechtse wethouder Harrie Bosch (PvdA) nam de publicatie in ontvangst. Tweede-Kamerlid Ineke van Gent (GroenLinks) en wetenschapper Gideon Bolt (auteur van *De Mantra van de Mix*) reageerden op de conclusies. Aantal bezoekers: 50.

Op 12 juni is de publicatie besproken tijdens een workshop over 'wijkbeleid' tijdens een wethoudersbijeenkomst ter voorbereiding van de gemeenteraadsverkiezingen van 2010.

Inleiding: Katinka Eikelenboom.

Coreferent: Ruud Grondel (wethouder Diemen).

Voorzitter: Henk Nijhof.

Locatie: gebouw Tweede-Kamer, Den Haag

Aantal deelnemers: 19.

De publicatie kreeg veel media-aandacht (o.a. in *De Telegraaf*, 31 maart; *Metro*, 1 april; *Trouw*, 2 april; en *de Volkskrant*, 11 mei 2009). Korte interviews met Katinka Eikelenboom verschenen in *MUG Magazine* (mei 2009), *Vitale Stad* (#5, 2009, jrg. 12), *NVM Magazine* (7 mei 2009). Ook zijn er naar aanleiding van het onderzoek door WB-medewerkers verschillende artikelen gepubliceerd (Zie paragraaf 1.5).

Kanaleneiland - deel 2

Medio 2009 is gestart met 'Kanaleneiland deel 2', een vervolgonderzoek dat zich vooral richtte op het onderwijs- en werkgelegenheidsbeleid. Door langdurige ziekte van Gerrit Pas, het vertrek van directeur Bart Snels en de inzet van Katinka Eikelenboom voor de Verkiezingsprogramma commissie stagneerde het project na de zomer.

Anna van Dijk heeft vanaf half oktober het project weer opgepakt, het literatuuronderzoek voortgezet en diverse instellingen in Kanaleneiland geïnterviewd. Tijdens de bijeenkomst 'Zin in 3 maart' op 16 januari, die GroenLinks ter voorbereiding van de gemeenteraadsverkiezingen organiseerde, is door het WB een workshop over 'wijkgericht werken' gehouden, met een presentatie door Anna van Dijk. Aantal deelnemers: 35.

Begin 2010 zijn de resultaten van het literatuuronderzoek op de WB-site geplaatst: 'Wijkgericht werken: geen oplossing voor alle problemen'. Het project wordt in 2010 niet voortgezet, wel zullen de inzichten worden benut in het project 'Vrijzinnig paternalisme'.

GroenLinks regeert

Medewerkers: Katinka Eikelenboom en Gerrit Pas

Eind november 2009 publiceerde het WB het rapport *GroenLinks regeert*, dat een beeld schetst van de bestuurservaringen van GroenLinks op lokaal niveau en de coalitievoorkeuren voor de komende collegeperiode. Opvallend is de grote bereidheid tot besturen. De publicatie is gebaseerd op een enquête onder de wethouders en raadsleden van GroenLinks en een door stagiair Josse de Voogd gemaakte analyse van de deelname aan het lokale bestuur.

Katinka Eikelenboom presenteerde de uitkomsten van dit onderzoek op het congres van GroenLinks op 28 november 2009. De publicatie ondersteunde de belangrijkste boodschap van Femke Halsema op het congres: GroenLinks is klaar voor regeringsdeelname. Deze boodschap is door verschillende media (NOS-journaal, landelijke dagbladen) opgepikt. Oplage: 700 exemplaren.

1.3 Nationale projecten

Politieke en filosofische perspectieven op klimaatverandering

Medewerker: Bart Snels

De gangbare politieke filosofie is gericht op het nadenken over de rechten van individuen, maar heeft weinig aandacht voor de wijze waarop individuele rechten (moeten) samenhangen met grote milieuproblemen voor onze samenleving. In dit project werd gezocht naar politiek-filosofische invalshoeken om de relatie tussen het individu en het klimaatprobleem te benaderen.

Het project resulteerde in de conferentie *Ethics and Politics of Climate Change*, die op 23 en 24 januari 2009 plaatsvond en door het WB (Bart Snels en stagiair Nikki Brörman) samen met het Ethiek Instituut van de Universiteit Utrecht en de Heinrich Böll Stiftung in 2008 was voorbereid. De problemen van de huidige klimaatcrisis werden op een wetenschappelijk en theoretisch niveau bediscussieerd, waarbij de vragen werden benaderd vanuit het perspectief van filosofie, economie, politiek en rechten. Voor studenten was er de mogelijkheid om een paper te presenteren.

Op de conferentie waren veertien hoofdsprekers uit Nederland, Duitsland, België en Zwitserland: Detlef van Vuuren (Planbureau voor de Leefomgeving), Konrad Ott (Universiteit van Greifswald), Dominic Roser (Universiteit van Zürich), Axel Gosseries (Universiteit Leuven), Frank Biermann (VU), Thomas Potthast (Universiteit Tübingen), Jeroen van der Sluijs (Universiteit Utrecht), Marc Davidson (UvA), Michiel Korthals (Universiteit van Wageningen), Frans Brom (Rathenau Instituut), Marcel Wissenburg (Universiteit van

Wageningen), Martin Füssel (Universiteit van Potsdam), Han Somsen (Universiteit Tilburg), Marcus Düwell (Universiteit Utrecht) en Kees Vendrik (Tweede Kamerlid GroenLinks). Ook presenteerden elf studenten hun paper.

Locatie: Instituto Cervantes, Utrecht.

Aantal bezoekers: circa 100 (vooral uit Nederland, enkele uit Duitsland).

De resultaten zijn geplaatst op een speciale website: ethicsandpoliticsofclimatechange.nl

De jaren zestig in de politieke strijd van nu

Medewerker: Noortje Thijssen

Dit project betreft een langlopend onderzoek naar het ideologische begrip van de eindeloze jaren zestig. 'De jaren zestig' zijn een ideologisch beladen begrip geworden. Politici en commentatoren gebruiken deze periode regelmatig in het politieke en publieke debat. Ze zetten de periode in om zichzelf te positioneren of juist de tegenstander in een hoek te zetten. Het doel van het project is dit in kaart te brengen. Het onderzoek zal resulteren in een proefschrift. Promotor is Jan Willem Duyvendak (Hoogleraar Sociologie Universiteit van Amsterdam) en Christian Bröer is co-promotor (Universitair Docent, Universiteit van Amsterdam).

Het jaar 2009 stond in het teken van de dataverzameling. Omdat dit een zeer arbeidsintensieve klus is, heeft Noortje Thijssen hierbij ondersteuning gehad van verschillende stagiairs: Jenny Falke, Robin van Eeoud, Job van den Berg en Siebrich Visser. Ook zijn Eva Olde Riekerink en Eva Jansen als tijdelijk onderzoeksassistent aangetrokken.

Om de enorme hoeveelheid materiaal met speciale software te kunnen analyseren, heeft Noortje Thijssen een cursus en college gevolgd. Ook heeft zij gebouwd aan een netwerk van andere onderzoekers. In 2009 heeft zij deelgenomen aan een PHD-club van de UvA, waar zij haar onderzoek heeft gepresenteerd. Daarnaast neemt zij deel aan een intervisiegroep met promovendi aan de Fontys Hogeschool.

Programmacommissie Tweede Kamerverkiezingen

WB-medewerkers: Bart Snels en Katinka Eikelenboom

Het WB verzorgde het secretariaat van de programmacommissie die het verkiezingsprogramma schreef voor de Tweede Kamerverkiezingen (toen nog voorzien in 2011). De commissie is op 7 september 2009 van start gegaan onder leiding van Kathalijne Buitenweg. De ondersteuning door het WB bestond uit het meedenken met de voorzitter over de opzet en werkwijze van de commissie, het plannen en organiseren van vergaderingen, het maken van notulen en verslagen, het aandragen en uitnodigen van experts die meedenken over bepaalde thema's, het opzetten en bijhouden van een website, het informeren en betrekken van andere gremia van GroenLinks bij het werk van de commissie, zoals de partijraad en werkgroepen, alsmede het daadwerkelijk schrijven van het programma.

Door de val van het kabinet en de vervroegde verkiezingen op 9 juni 2010 is de planning aangepast met het oog op de vaststelling van het programma door het GroenLinks-congres op 18 april 2010.

Globalisering en het debat over identiteit

Medewerker: Bart Snels

GroenLinks is een kosmopolitische partij, maar worstelt met het verlangen – ook bij delen van haar achterban – naar een kleine en overzichtelijke wereld. Als gevolg van globalisering hangen wereldburgerschap en de behoefte aan eigenheid nauw met elkaar samen. De vraag is: kun je een kosmopolitisch wereldbeeld schetsen dat aantrekkelijk is voor hen die snakken naar een kleine wereld?

Bart Snels heeft aan dit project gewerkt, maar door zijn vertrek zal het niet meer leiden tot een boekpublicatie.

Cultuurpolitiek

Medewerker: Erica Meijers

In 2008 ontstond het voornemen om samen met de Boekmanstichting een bundel uit te geven om het debat over linkse cultuurpolitiek te stimuleren. Dit, als vervolg van een gezamenlijke georganiseerde conferentie over dit thema. Door ziekte en zwangerschapsverlof van Erica Meijers heeft dit in 2009 geen doorgang gevonden. Wel heeft zij samen met Mariko Peters (Tweede-Kamerlid GroenLinks) het artikel 'Blijf af van de scheppingsvrijheid. Vijf voorstellen voor een geëngageerd cultuurbeleid' geschreven voor het themanummer over kunst en politiek van het tijdschrift *Boekman* (uitgave Boekmanstichting).

1.4 Tijdschrift *De Helling*

Medewerker: Erica Meijers

Het WB is de uitgever van *De Helling*, een opiniërend driemaandelijks magazine over samenleving, politiek, cultuur en wetenschap. Het blad is een podium om (Groen)linkse dilemma's aan de orde te stellen en te zoeken naar antwoorden voor oude en nieuwe problemen op tal van terreinen. Het blad wordt gemaakt door een onafhankelijke redactie, omdat er distantie nodig is om het (Groen)linkse gedachtengoed te moderniseren en het debat daarover te stimuleren. Het blad richt zich daarbij nadrukkelijk niet op het partij kader maar juist op iedereen die geïnteresseerd is in linkse politiek in de breedste zin van het woord.

Samenstelling redactie

De Helling wordt gemaakt door Erica Meijers (hoofdredacteur) en Mark Schalken van Bureau De Ruimte (ontwerp, vormgeving en beeldredactie).

De redactie bestond begin 2009 uit: Natasja van den Berg, Marijntje Denters, Marius Ernsting, Aysel Sabahoğlu, Farid Tabarki, Noortje Thijssen en Olav Velthuis. Bas Eickhout is in de loop van het jaar toegetreden tot de redactie. Vaste fotografen die ook dit jaar weer een bijdrage leverden waren: Philippe Velez McIntyre, Hapé Smeele, Bernice Sieuwe, Peter Valckx en de kunstenaars en illustratoren Jack van Mildert, Farhad Foutanian, Eva Hilhorst en Herko van Eerden. Menno Hurenkamp is columnist en Marijntje Denters verzorgt het mediacommentaar. Het blad wordt gedrukt door drukkerij de Raddraaier en gebonden en verzonden door APG.

Thema's

Een deel van *De Helling* is doorgaans aan een thema gewijd. In 2009 waren dat: ontwikkelingssamenwerking, openbare ruimte (met als voorbeeld Amsterdam Noord) en een dubbelnummer over energie en klimaat (als opmaat naar de klimaattop in Kopenhagen). Het nummer over ontwikkelingssamenwerking heeft voor enige publiciteit gezorgd. Er

kwamen met name reacties uit ontwikkelingsorganisaties, mede omdat het WB in 2008 de het boekje *De Falende Staat van Ontwikkelingssamenwerking* had gepubliceerd, dat anders van toon was dan *De Helling*.

Vanwege de veelvuldige afwezigheid van de hoofdredacteur in 2009 door ziekte en zwangerschapsverlof zijn er door *De Helling* geen debatten georganiseerd. Stagiair Martin Buunk ondersteunde in de maanden april tot en met juni het redactiesecretariaat. Vanaf 1 november was Jelle van der Meer plaatsvervangend hoofdredacteur.

Medewerkers

De Helling is een forum voor wetenschappers en politici voor visievorming op het gebied van linkse politiek. In 2009 leverden verschillende (deels oud-)GroenLinks politici en bestuurders bijdragen: Kees Vendrik, Bas Eickhout, Wijnand Duijvendak, Maarten van Poelgeest, Bram van Ojik, Titia van Leeuwen, Richard Wouters, Marius Ernsting, Martijn Dadema, Niels ten Berge, Judith Sargentini en Joost Lagendijk.

Wetenschappers en professionals die voor *De Helling* schreven waren: Willem Schinkel, Jeroen Timmermans, Stephan Slingerland, Monique Kremer, Peer de Rijk, Bert Vendrik, Floor Lysen, Joachim Sullivan en Nadia Molenaers. *De Helling* geeft daarbij in het bijzonder een kans aan jonge wetenschappers. Internationale auteurs waren: Nando Schellen, Roderick Kefferpütz, Augustine Njamnshi en Josh Mayo.

Journalisten en opiniemakers die bijdroegen waren: Sylvester Hoogmoed, Jelle van der Meer, Jan Donkers, Jeroen Kleijne, Michelle Verheij en Robbert van Heuven.

Van de redactieleden van *De Helling* en de medewerkers van het WB verschenen er in 2009 artikelen van: Marius Ernsting, Olav Velthuis, Katinka Eikelenboom, Annie van de Pas, Aysel Sabahoğlu en Erica Meijers.

Er waren dit jaar interviews met de volgende denkers en professionals: Simon Jelsma (oprichter NOVIB), Ja-Hoon Chang (ontwikkelingseconoom), stadssocioloog Leon Deben, oud-wethouder GroenLinks Jeroen Saris en beeldend kunstenaar Floor van Dusseldorp (rondetafel ruimtelijke ordening), klimaatwetenschapper Pier Vellinga en socioloog Michael Mann.

De Helling besteedt veel aandacht aan fotografie en kunst. Behalve de vaste medewerkers was er in 2009 aandacht voor foto- en kunstprojecten van: Sven Torfinn (Afrika), Chaz Maviyane-Davies (actieposters uit Zimbabwe), Cascoland (gemeenschapsproject in Zuid-Afrika), Jan Banning (ambtenaren in Liberia), Klaar van de Lippe en Bart Stuart (voorstel NDSM-werf), Kors van Bennekom (50 jaar fotografie in Amsterdam-Noord) en Jonas Staal (kunst is politiek).

Oplage en aantal abonnees

Eind 2008 waren er 2190 abonnees en begin 2010 (cijfers van 12.2.2010) waren dat er 2089. Hiervan hadden er 38 een jongerenabonnement, gingen er 30 naar instituten, 60 naar de pers, 115 naar de partijraad en het partijbestuur. Er zijn 50 proefnummers verzonden. Er waren in 2009 112 nieuwe abonnees en 100 opzeggers: de daling hangt samen met het feit dat er in 2009 anders dan anders geen wervingsactie is geweest. Omdat er plannen bestonden *De Helling* in zijn huidige vorm op te heffen en over te stappen naar een digitaal blad zonder abonnees, is van werving afgezien.

De oplage bedraagt doorgaans 2400, omdat er ook nog een niet gering aantal exemplaren gaat naar losse bestellingen, auteurs en andere eenmalige medewerkers. Ook krijgen alle medewerkers van het landelijk bureau van GroenLinks een gratis *Helling*. Enkele nummers worden verkocht via de losse verkoop bij de Atheneum bookshop in Amsterdam.

De toekomst van De Helling

Veel tijd is in 2009 besteed aan een discussie over het al dan niet digitaliseren van *De Helling*. De directeur van het WB wilde per 1 januari 2010 de huidige Helling opheffen en in plaats daarvan een digitaal medium lanceren: een nieuwe WB-site, met een maandelijks e-magazine dat meer kan inspelen op de actualiteit. De redactie heeft zich tegen dit plan verzet, omdat zij vond dat er te weinig overleg was gepleegd en zowel redactie als hoofdredacteur voorstander waren van het behoud van *De Helling* met daarnaast een goed digitaal medium waarmee kan worden samengewerkt.

Ter voorbereiding van een keuze over de nieuwe WB-site en digitalisering van *De Helling* hebben Erica Meijers en Katinka Eikelenboom voor de staf van het WB, de Raad van Advies en het partijbestuur het 'Dossier Digitalisering' samengesteld. Deze verkenning kwam begin oktober gereed en was gebaseerd op gesprekken met verschillende deskundigen en een onderzoek naar mogelijkheden en bestaande praktijken. Een definitief besluit zou pas in de loop van 2010 worden genomen; momenteel (juni 2010) wordt gewerkt aan een actieve website met e-magazine, naast behoud van de papieren Helling.

1.5 Publicatielijst WB-medewerkers

During, D. en B. Snels, *Bridging the gap. The ethics and economics of future generations*, paper gepresenteerd op de conferentie Ethics and politics of climate change, Utrecht, 23/24 januari 2009.

Eikelenboom, K. en G. Pas, *Banen of barbecues? Kanaleneiland als case study van het wijkbeleid*, Utrecht: Wetenschappelijk Bureau GroenLinks.

Eikelenboom, K. en H. Knops (Wetenschappelijk Instituut van het CDA), 'Prachtwijken kun je niet maken', (opinieartikel) *Trouw*, 16 april 2009.

Eikelenboom, K., 'Ontwikkelingshulp in achterstandswijk', *De Helling*, jrg. 22, nr. 1 (lente 2009), 30-31.

Eikelenboom, K. en G. Pas, 'Weg met de wijk', (opinieartikel) *Sprank* (vakblad van de Divosa, de koepel van de sociale diensten), 3e jaargang, juni 2009.

Eikelenboom, K. en E. de Wit, 'De energieverhalen van GroenLinks', *De Helling*, jrg. 22, nr. 3 (herfst-winter 2009), 26-29.

Eikelenboom, K. en G. Pas, *GroenLinks regeert*, Utrecht: Wetenschappelijk Bureau GroenLinks.

Eikelenboom, K., A. van Dijk en G. Pas, 'Wijkgericht werken: geen oplossing voor alle problemen' (gepubliceerd op WB-site)

Meijers, E., 'White Brothers – Black Strangers: Dutch Reformed Churches and Apartheid in South-Africa', *Exchange* 38 (2009), 365-380.

Meijers, E., en M. Ernsting), "'Wij zijn allen gelukszoekers". Interview met Simon Jelsma', *De Helling*, jrg. 22, nr. 1 (lente 2009), 4-6.

Meijers, E., 'Effectief' Redactioneel bij special Ontwikkelingssamenwerking, *De Helling*, jrg. 22, nr. 1 (lente 2009), 2.

Meijers, E., 'De openbare ruimte. Inleiding op een themanummer', *De Helling*, jrg. 22, nr. 2 (zomer 2009), 4-5.

Meijers, E. en Sylvester Hoogmoed, 'Greep op de openbare ruimte', *De Helling*, jrg. 22, nr. 2 (zomer 2009), 6-9.

Meijers, E., 'Opstandig en vroom. Ambities en geloof van Gezina van der Molen' (serie Les Grandes Dames), *Fier*, jrg. 12, nr. 3 (mei/juni 2009), 26-27.

Meijers, E. 'Pier Vellinga: "De bal ligt bij de politiek. Nederland blijft achter met groen beleid"', *De Helling*, jrg. 22, nr. 3 (herfst-winter 2009), 12-13.

Meijers, E. en M. Schalken), 'De Helling digitaal?' (redactioneel), *De Helling*, jrg. 22, nr. 3 (herfst-winter 2009), 2.

Meijers, E. en M. Peters, 'Kunst en politiek. Blijf af van de scheppingsvrijheid. Vijf voorstellen voor een geëngageerd cultuurbeleid', *De Boekman*, jrg. 21, nr. 81 (winter 2009), 47-51.

Pas, A. v.d., 'Democratie', *De Helling*, jrg. 22, nr. 1 (lente 2009), ???

Pas, A. v.d., 'Egypt. Engaging in a Pyramid Power System', in *Beyond Orthodox Approaches. Assessing the possibilities for democracy support in the Middle East and North Africa*, Den Haag: NIMD/Hivos, 29-40.

Sabahoğlu, A., 'Politici en beleidsmakers moeten ouderschap niet overnemen' (interview met Liesbeth Noordergraaf-Eelens), *De Helling*, jrg. 22, nr. 1 (lente 2009), ???

Sabahoğlu, A. en B. Snels, 'Inleiding: Ons belang in Europa', in: A. Sabahoğlu (red.), *Ons belang in Europa*, Utrecht: Wetenschappelijk Bureau GroenLinks.

Snels, B. 'Linkse tweespalt over maatschappelijke modernisering', *Waterstof 41*, februari, Waterlandstichting.

Snels, B. 'Politiek met idealen', *Civis Mundi, tijdschrift voor politieke filosofie en cultuur*, 48 (3), 116-119.

Snels, B. 'De moderne toekomst is groen', in *Kritiek, Jaarboek voor socialistische discussie en analyse*, 2009, Amsterdam: Aksant.

Snels, B., 'Dit zouden Bos en Kant eens moeten lezen' (opinieartikel), *NRC Handelsblad*, 25 juli 2009.

1.6 Bijdragen aan diverse bijeenkomsten

7 februari: Gerrit Pas verzorgt introductie in de geschiedenis van GroenLinks tijdens cursus Jong en Actief van de GroenLinks Academie in Elspeet.

11 februari: Column Erica Meijers in Historisch Café P96 (Amsterdam) over kerken en anti-apartheidsbeweging.

19 februari: Erica Meijers voorzitter van debat in De Balie, georganiseerd door de Stichting Waterland over linkse integratiepolitiek met Ahmed Marcouch, Dick Pels, Tofik Dibi en Willem Schinkel.

Voorjaar: Noortje Thijssen panellid in radiodebat PepTalk van Prem Radhakushun (BNR Business Radio), ze reageerde op uitspraken van luisteraars over het thema 'babysterfte'.

3-5 maart: Bijdrage Bart Snels tijdens bijeenkomst in Brussel van de Europese groene fractie over Green Deal (groene investeringen).

9 maart: Bijdrage Bart Snels tijdens bijeenkomst van Tweede-Kamerfractie GroenLinks en FNV over arbeidsmarktbeleid.

30 maart: Inleiding Katinka Eikelenboom tijdens boekpresentatie *Banen of barbecues? Kanaleneiland als case study van het wijkbeleid*, in Utrecht.

10 mei: Gerrit Pas voorzitter workshop 'Selectieve groei, einde luchtvaart' over toekomst van Schiphol tijdens de conferentie De Groene Metropool in Slot Assumburg te Heemskerk, georganiseerd door GroenLinks Noord-Holland.

12 juni: Katinka Eikelenboom en Gerrit Pas verzorgen een workshop over wijkbeleid tijdens GroenLinks wethoudersbijeenkomst in Den Haag.

23 juni: Inleiding Katinka Eikelenboom tijdens discussieavond 'Banen of barbecues?', georganiseerd door GroenLinks Oost-Watergraafsmeer in Amsterdam.

9 september: Inleiding Gerrit Pas voor workshop 'Verkenningen – Houvast voor de krijgsmacht 2020', in Den Haag.

26 september: Gerrit Pas verzorgt introductie in de geschiedenis van GroenLinks tijdens cursus Jong en Actief van de GroenLinks Academie in Elspeet.

1.7 Bijgewoonde bijeenkomsten

In het kader van de WB-projecten waren WB-medewerkers aanwezig bij onderstaande activiteiten:

13 maart: Stagedag op het Calvijn met Junior College (vmbo en mbo 2) in Amsterdam-Slotervaart (Katinka Eikelenboom en Gerrit Pas).

3 april: Nicis-kennisatelier 'De crisis te lijf; (On)mogelijkheden Rijk – lokaal bestuur' in Helmond (Gerrit Pas).

17 t/m 19 april: Green Local Councillors Congres in Stuttgart; thema: Green Deal for Green Cities - lokale gevolgen en groene oplossingen voor economische crisis (Gerrit Pas en Katinka Eikelenboom).

23 april: Nicis-kennisatelier 'Europese Krachtwijken: Gluren bij de Buren' in Amsterdam (Katinka Eikelenboom).

28 mei: Conferentie 'De economische crisis en de gevolgen voor niet-westerse migranten op de arbeidsmarkt', georganiseerd door FORUM, FNV en MHP in Den Haag (Gerrit Pas en Robin van Eechoud).

16 juni: Bijeenkomst 'Segregatie: op zoek naar effectief beleid', georganiseerd door KIEM (Kennisprogramma Integratie) en VROM/WWI in Amsterdam (Katinka Eikelenboom).

6 juli: Bijeenkomst over lokaal economisch beleid, georganiseerd door de gemeenteraadsfractie van GroenLinks in Den Haag (Gerrit Pas).

13 augustus: Werkbezoek Katinka Eikelenboom en Gerrit Pas aan diverse projecten van woningcorporatie Stadgenoot in Bos en Lommer (de meeloopdag was georganiseerd door Stadgenoot en Aedes, vereniging van woningcorporaties).

8 september: Boekpresentatie 'Marokkaanse jeugddelinquenten: een klasse apart' georganiseerd door Nicis en Universiteit Utrecht in Amsterdam (Katinka Eikelenboom en Gerrit Pas).

9 september: Bijeenkomst 'AWBZ en pgb', georganiseerd door Per Saldo in Den Haag (Gerrit Pas).

12 september: Bijeenkomst voor statenleden en provinciale besturen van GroenLinks als inhoudelijke voorbereiding op de statenverkiezingen van 2011 (Gerrit Pas).

2 november 2009: Expertmeeting Politiek Vrouwenoverleg (Anna van Dijk).

19 november 2009: Promotie van Wouter van Gent over wijkbeleid (Anna van Dijk).

16 december 2009: Expertmeeting over de hervestiging van vluchtelingen in Nederland, georganiseerd door UAF, VluchtelingenWerk Nederland en UNHCR (Anna van Dijk).

II. FINANCIËEL JAARVERSLAG 2009

Activiteitenverslag 2009
DWARS
Jongerenorganisatie GroenLinks

1. Inleiding:

In dit activiteitenverslag beschrijven wij wat DWARS, GroenLinkse jongeren, in 2009 heeft gedaan met de subsidie die DWARS heeft ontvangen van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Door middel van dit verslag denken wij een goed inzicht te geven in onze activiteiten.

2. Vorming en scholing

Sinds 2007 is het scholingsprogramma een vast onderdeel geworden van onze scholing en vorming. In 2009 zijn we hier mee verder gegaan. We hebben wederom een programma samengesteld van inhoudelijke workshops en vaardigheidstrainingen. De inhoudelijke workshop ronde begint steeds met een weekend waarin de basis van het Nederlandse politieke bestel en de plaats van GroenLinks en DWARS daarin wordt uitgelegd. In de daaropvolgende bijeenkomsten wordt vooral aandacht besteed aan inhoudelijke verdieping (bijvoorbeeld sociale politiek) en aan vaardigheden zoals debattrainingen, een training onderhandelen en een training campaigning. Ook heeft DWARS in 2009 een kamp georganiseerd. Dit kamp had als doel om op een laagdrempelige manier nieuwe leden te betrekken bij de organisatie en bij de politiek.

Tijdens de twee congressen die DWARS jaarlijks organiseert hebben ook diverse scholingsactiviteiten plaatsgevonden. Zo is er op ons najaarscongres (oktober 2009) bijvoorbeeld een workshop over de COP15 gegeven en is er daarna met prominenten en leden gedebatteerd over energie.

3. Politiek inhoudelijke activiteiten

2009 was een druk inhoudelijk jaar voor DWARS. Naast de vele debat verzoeken over tal van actuele en andere politieke kwesties hebben we ons ook met drie grotere inhoudelijke projecten bezig gehouden.

1. Europese verkiezingen

In 2009 is DWARS zeer actief geweest met de voorbereidingen van de Europese verkiezingen van juni 2009. DWARS heeft een actieve bijdrage geleverd aan het tot stand komen van het Europese verkiezingsprogramma van GroenLinks. DWARS heeft in 2009 een aantal input en discussie bijeenkomsten georganiseerd om onze inbreng bij de totstandkoming van het GroenLinkse verkiezingsprogramma te organiseren.

2. Gemeenteraadsverkiezingen

In 2009 zijn we begonnen met de voorbereidingen van de gemeenteraadsverkiezingen van 3 maart 2010. Hierbij hebben we verschillende bijeenkomsten georganiseerd met afdelingen om hen te ondersteunen in hun campagne en van hen te vragen hoe wij hun zouden kunnen helpen in die campagne.

3. COP 15

In 2009 is DWARS naar Kopenhagen geweest en heeft door middel van ludieke en inhoudelijke acties en haar participatie in de JKC (Jongeren Kopenhagen Coalitie) geprobeerd jongeren en politici het belang van deze COP15 te laten inzien.

Ook heeft DWARS een aantal excursies georganiseerd zoals een excursie naar het Europees Parlement in Straatsburg, de Tweede Kamer en de Eerste Kamer.

4. Informatievoorziening aan de leden

DWARS heeft verschillende middelen om te communiceren met haar leden. Op de eerste plaats spreken we onze leden het liefst in levende lijve op congressen en activiteiten. Een groot deel van onze leden is echter passief lid en kennen DWARS alleen via de (interne) media zoals ons ledenblad de OverDWARS, de website, de mailings en de brieven. De OverDWARS is in 2009 een vijftal keer uitgekomen. Naast agenda's, contactgegevens en informatie over de organisatie staat het blad ook gevuld met inhoudelijke artikelen over tal van actuele en minder actuele onderwerpen.

Ook DWARS gaat met haar tijd mee en dit betekent dat ook wij onze leden steeds meer via de digitale weg willen bereiken. DWARS heeft in 2009 erg ingezet op de sociale media. We hebben via Hyves, Facebook, Nujij en eKudos geprobeert mensen zo goed mogelijk te bereiken en op de hoogte te stellen waar DWARS zoal voor staat en wat we organiseren. Dit heeft zich niet alleen beperkt tot onze leden, maar ook veel andere mensen en organisaties hebben we op deze manier op de hoogte gehouden. DWARS beseft dat we hier nog in kunnen groeien en zal hiermee in 2010 derhalve verder gaan.

5. Contacten met zusterorganisaties

DWARS is lid van de *Federation of Young European Greens* (FYEG). In 2009 is er een delegatie van DWARS naar de General Assemblee in Berlijn afgereisd en hebben verschillende leden deelgenomen aan congressen (Day of Europe en de Green Summer University), seminars (over immigratie in Helsinki, januari 2009 en over regionalisme in november 2009) en aan een zomerkamp (Tsjechië, in juli 2009). Daarnaast heeft DWARS in april 2009 de General Assemblee, naar Nederland weten te halen.

Naast de samenwerking met de Europese koepelorganisatie is ook de band met onze Vlaamse zusterorganisatie aangehaald. We zijn voorbereidingen begonnen voor een uitwisseling in het najaar van 2010. Ook is DWARS lid van de Young NIMD (de jongerenorganisatie voor meerpartijen democratie). Verder zijn twee DWARS leden in het voorjaar van 2009 met een aantal leden van andere PJO's mee geweest op een studiereis van het CIDI naar Israël en de Palestijnse gebieden.

De samenwerking met andere politieke jongerenorganisaties is in 2009 doorgezet. Samen met het CDJA, de Jonge Socialisten, de JOVD en met de Jonge Democraten in de Stichting Samenwerkingsverband Politieke Jongerenorganisaties (SSPJO).

Net als in 2007 is DWARS lid van de Nationale Jeugdraad. Als Lid heeft DWARS de ledenvergaderingen bezocht en heeft zij geprobeerd haar steentje bij te dragen aan het versterken van de organisatie.

6. Bevordering politieke jongerenparticipatie

Tot slot heeft DWARS zich ook actief ingezet om de naamsbekendheid van de organisatie te vergroten, leden te werven en leden te binden. Net als in voorgaande jaren is er ook in 2009 een zogenaamde "zomertour" langs introductiemarkten van universiteiten en hogescholen georganiseerd. (Bestuurs)leden van DWARS hebben ook in 2009 weer met enige regelmaat

deelgenomen aan debatten op scholen en hebben ook een aantal maal gastlessen verzorgd. Deze lessen stonden vooral in het teken van algemene politieke vorming.

6.1 Werkgroepen

DWARS is in 2009 verder gegaan met het verstevigen van de positie van werkgroepen binnen de organisatie. Zo is er al geruime tijd een zeer actieve werkgroep die zich met internationale zaken bezig houdt.

Naast de werkgroep internationaal hebben ook de Kopenhagenwerkgroep COP en de privacywerkgroep activiteiten ontplooit. De Kopenhagenwerkgroep heeft zich vooral bezig gehouden met acties en inhoudelijke activiteiten rond de COP15. In het kader hiervan zijn enkele DWARS leden naar Kopenhagen gereisd voor de COP. De privacywerkgroep heeft acties georganiseerd om mensen bewust te maken van cameratoezicht en inhoudelijke stukken geschreven.

7. Slot

Het jaar 2009 was weer een intensief jaar voor DWARS. Er zijn veel, naar onze mening, goede en constructieve activiteiten en projecten ontplooit. Niet alles verloopt altijd vlekkeloos in een organisatie die voor het overgrote deel wordt gerund door vrijwilligers, toch hebben wij het jaar 2009 met een positief gevoel achter ons gelaten. Hopelijk wordt 2010 een nog mooier jaar!

Mei 2010

Diederik ten Cate – voorzitter

Jaap van der Heijden- Penningmeester tot 29-04-2009 en Secretaris organisatie vanaf 29-04-2009

Truuske Smits – Penningmeester vanaf 04-10-2010

1507201009748

1507201000749

